

Grupa Kapitałowa art.Locum S.A.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej
za rok zakończony 31 grudnia 2024**

Łódź, dnia 15 kwietnia 2025 roku

Spis treści skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	3
Skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	4
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	5
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	6
1. Informacje ogólne.....	6
2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	7
3. Istotne zasady rachunkowości	7
3.1. Zasady konsolidacji	7
3.2. Ustalanie wartości godziwej.....	8
3.3. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacyjna i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	8
3.4. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne	8
3.5. Nieruchomości inwestycyjne	9
3.6. Prawa wieczystego użytkowania gruntów	9
3.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	10
3.8. Pożyczki udzielone	10
3.9. Instrumenty finansowe	10
3.10. Zapasy	12
3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności	12
3.12. Rozliczenia międzyokresowe czynne	13
3.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13
3.14. Kapitały własne	13
3.15. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji.....	13
3.16. Koszty finansowania zewnętrznego	13
3.17. Przedpłaty otrzymane	13
3.18. Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	14
3.19. Rezerwy.....	14
3.20. Podatek dochodowy bieżący i odroczony	15
3.21. Ujmowanie przychodów	16
3.22. Leasing	17
3.23. Wypłata dywidend	18
3.24. Zysk netto na akcję.....	18
3.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów	18
4. Ważne oszacowania, założenia i osądy księgowe.....	20
5. Segmenty operacyjne	21
6. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne.....	22
6.1. Rzeczowe aktywa trwałe.....	22
6.2. Wartości niematerialne.....	23
7. Nieruchomości inwestycyjne	23
8. Zapasy	24
9. Należności handlowe oraz pozostałe należności	25

10. Rozliczenia międzyokresowe	26
11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26
12. Kapitał podstawowy	26
13. Zyski zatrzymane i dywidendy	26
14. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	27
14.1. Kredyty	27
14.2. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	28
15. Zobowiązania z tytułu leasingu	29
16. Przedpłaty otrzymane	30
17. Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	30
18. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	30
19. Rezerwa na świadczenia emerytalne	31
20. Pozostałe rezerwy	31
21. Odroczony podatek dochodowy	32
22. Przychody ze sprzedaży	33
23. Koszty według rodzaju	33
24. Koszty świadczeń pracowniczych	34
25. Pozostałe przychody i pozostałe koszty operacyjne	34
26. Przychody finansowe	34
27. Koszty finansowe	35
28. Podatek dochodowy	35
28.1. Obciążenie podatkowe	35
28.2. Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej	35
29. Zysk na jedną akcję	35
30. Informacje dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej	36
31. Instrumenty finansowe	36
32. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych	37
32.1. Ryzyko rynkowe	37
32.2. Ryzyko kredytowe	38
32.3. Ryzyko płynności	38
33. Prognozowany i rzeczywisty stan zobowiązań finansowych	39
34. Zarządzanie kapitałem	40
35. Transakcje z podmiotami powiązanymi	40
36. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	41
37. Zobowiązania warunkowe	41
38. Wpływ czynników zewnętrznych na działalność i wyniki finansowe Grupy	42
39. Pozostałe informacje	42
40. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	43

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia	Nota	2024	2023
AKTYWA			
<i>Aktywa trwałe</i>			
Rzeczowe aktywa trwałe	6.1	1 889 058,23	2 007 217,97
<i>w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania</i>		1 415 453,52	294 183,86
Nieruchomości inwestycyjne	7	40 740 890,00	41 095 000,00
<i>w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania</i>		1 625 890,00	2 326 000,00
Wartości niematerialne	6.2	2 721,75	-
		42 632 669,98	43 102 217,97
<i>Aktywa obrotowe</i>			
Zapasy	8	245 271 508,22	220 290 702,57
<i>w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania</i>		3 994 414,29	2 876 740,79
Należności handlowe oraz pozostałe należności	9	3 071 774,94	3 607 487,01
Rozliczenia międzyokresowe	10	174 364,44	183 524,69
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		284 913,00	59 978,00
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11	51 286 982,88	23 095 846,87
		300 089 543,48	247 237 539,14
AKTYWA RAZEM		342 722 213,46	290 339 757,11
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	12	27 688 000,00	27 688 000,00
Zyski zatrzymane	13	192 476 069,17	183 861 104,70
<i>w tym zyski z lat ubiegłych</i>		183 715 108,74	182 956 271,31
<i>w tym zysk netto</i>		8 760 960,43	904 833,39
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki		220 164 069,17	211 549 104,70
Udziały niekontrolujące		10 071 262,17	10 204 717,83
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		230 235 331,34	221 753 822,53
ZOBOWIĄZANIA			
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>			
Kredyty i pożyczki	14.1	-	5 655 464,40
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	14.2	40 291 880,01	19 647 285,61
Zobowiązania z tytułu leasingu	15	5 680 812,99	4 510 920,57
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	17	4 045 555,06	4 869 478,73
Rezerwa na świadczenia emerytalne	19	142 700,00	162 700,00
Pozostałe rezerwy	20	505 063,89	343 136,79
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	21	2 160 194,93	1 885 822,71
		52 826 206,88	37 074 808,81
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>			
Zobowiązania z tytułu leasingu	15	1 510 316,97	1 265 576,25
Przedpłaty otrzymane	16	46 810 642,73	19 720 126,46
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	17	3 815 688,86	1 731 622,60
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	18	5 704 516,22	7 471 107,41
Zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego		46 574,00	105 610,00
Rezerwa na świadczenia emerytalne	19	80 400,00	101 300,00
Pozostałe rezerwy	20	1 692 536,46	1 115 783,05
		59 660 675,24	31 511 125,77
Zobowiązania razem		112 486 882,12	68 585 934,58
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM		342 722 213,46	290 339 757,11

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Rok zakończony 31 grudnia	Nota	2024	2023
Działalność kontynuowana:			
Przychody ze sprzedaży	22	62 048 083,93	17 071 719,44
Koszt własny sprzedaży	23	-37 711 860,50	-9 562 216,49
Zysk brutto ze sprzedaży		24 336 223,43	7 509 502,95
Koszty sprzedaży i marketingu	23	-4 137 367,07	-3 040 398,49
Koszty ogólnego zarządu	23	-9 463 311,19	-8 087 820,96
Pozostałe przychody operacyjne, netto	25	745 976,75	4 157 981,12
Zysk operacyjny		11 481 521,92	539 264,62
Przychody finansowe	26	675 382,43	1 126 693,13
Koszty finansowe	27	-1 370 311,37	-805 794,24
Zysk przed opodatkowaniem		10 786 592,98	860 163,51
Podatek dochodowy	28	-2 159 088,22	-83 035,01
Zysk netto		8 627 504,76	777 128,50
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki		8 760 960,43	904 833,39
Strata netto przypadająca na udziały niekontrolujące		-133 455,67	-127 704,89
Podstawowy zysk na jedną akcję przypadający na akcjonariuszy Spółki	29	0,32	0,03

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Zysk netto	8 627 504,76	777 128,50
Inne całkowite dochody netto	-	-
Całkowite dochody netto	8 627 504,76	777 128,50
Całkowite dochody netto przypadające na akcjonariuszy Spółki	8 760 960,43	904 833,39
Całkowite dochody netto przypadające na udziały niekontrolujące	-133 455,67	-127 704,89

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy art.Locum S.A.			Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Zyski zatrzymane	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2024	27 688 000,00	183 861 104,70	211 549 104,70	10 204 717,83	221 753 822,53
Zysk (Strata) netto	-	8 760 960,43	8 760 960,43	-133 455,67	8 627 504,76
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-
Podział art.Locum S.A. (nota 5)	-	-145 995,95	-145 995,95	-	-145 995,95
Na dzień 31 grudnia 2024	27 688 000,00	192 476 069,18	220 164 069,18	10 071 262,16	230 235 331,34
Na dzień 1 stycznia 2023	27 688 000,00	182 956 271,31	210 644 271,31	10 332 422,72	220 976 694,03
Zysk (Strata) netto	-	904 833,39	904 833,39	-127 704,89	777 128,50
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2023	27 688 000,00	183 861 104,70	211 549 104,70	10 204 717,83	221 753 822,53

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Rok zakończony 31 grudnia	Nota	2024	2023
Zysk przed opodatkowaniem:		10 786 592,98	860 163,51
Korekty:			
- Amortyzacja	23	140 359,01	166 629,07
- Umorzenie aktywów z tytułu prawa do użytkowania		960 992,40	944 612,77
- Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych		-531 039,00	-3 078 307,00
- Wynik ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	25	-825 384,83	-77 235,77
- Przychody finansowe	26	-675 382,43	-1 126 693,13
- Koszty finansowe	27	1 269 225,65	805 794,24
- Inne korekty		-230 547,75	-258 656,17
Zmiany stanu kapitału obrotowego:			
- Zapasy	30	-20 543 091,84	-52 159 994,92
- Należności handlowe oraz pozostałe należności		535 712,07	2 094 683,03
- Rozliczenia międzyokresowe czynne		9 160,25	-117 222,89
- Przedpłaty otrzymane		27 090 516,27	18 740 753,40
- Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych		1 260 142,59	-4 216 538,42
- Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania		-1 766 591,19	-922 133,70
- Rezerwa na świadczenia emerytalne i pozostałe rezerwy		697 780,51	-709 859,09
Odsetki zapłacone		-3 153 643,47	-1 887 188,04
Podatek dochodowy zapłacony		-2 168 687,00	-63 923,00
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		12 856 114,22	-41 005 116,11
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		1 430 813,72	77 235,77
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	6.1	-4 713,82	-13 725,19
Nabycie wartości niematerialnych	6.2	-3 629,00	-
Wpływy ze sprzedaży innych aktywów finansowych (obligacji)		-	18 363 459,90
Odsetki otrzymane		622 704,35	1 691 307,77
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 045 175,25	20 118 278,25
Otrzymane kredyty	14.1	12 552 195,81	23 129 530,65
Spłata kredytów	14.1	-18 207 660,21	-30 674 066,25
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych (obligacji)	14.2	20 474 532,83	19 552 633,50
Płatności z tytułu kosztów kredytu i emisji obligacji		-300 000,00	-37 000,00
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu rzeczowych aktywów trwałych		-124 200,02	-64 837,68
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu prawa do użytkowania aktywów		-960 992,40	-944 612,77
Przekazanie środków pieniężnych do wydzielonego podmiotu		-144 029,47	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		13 289 846,54	10 961 647,45
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		28 191 136,01	-9 925 190,41
Środki pieniężne na początek roku		23 095 846,87	33 021 037,28
Środki pieniężne na koniec roku	11	51 286 982,88	23 095 846,87
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania		2 960 030,44	2 979 269,18

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające**1. Informacje ogólne****Podstawowe informacje o jednostce dominującej**

Jednostką dominującą **Grupy Kapitałowej art.Locum S.A.** („Grupa art.Locum S.A.”, „Grupa”) jest art.Locum S.A. z siedzibą w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 173 („jednostka dominująca”, „Spółka”).

Spółka art.Locum S.A. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000291818. Spółce nadano numer statystyczny REGON 472370926 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 7251791037.

Przedmiotem podstawowej działalności Spółki jest realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, numer 41.10.Z według Polskiej Klasyfikacji Działalności. Inne rodzaje działalności to: zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, usługi inżynierskie i doradztwo techniczne, działalność rachunkowo-księgowa.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku oraz na dzień 31 grudnia 2023 roku w stosunku do art.Locum S.A. nie występuje jednostka dominująca a wszystkie akcje art.Locum S.A. są w posiadaniu osób fizycznych.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w skład Zarządu Spółki wchodził:

- Pan Krzysztof Suskiewicz pełniący funkcję Prezesa Zarządu art.Locum S.A.,
- Pan Tomasz Malewski pełniący funkcję Wiceprezesa Zarządu art.Locum S.A.

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki się nie zmienił.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy art.Locum S.A. obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2024 oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2023.

Skład Grupy

Na dzień 31 grudnia 2024 roku w skład Grupy art.Locum S.A. wchodzi Spółka oraz następujące jednostki zależne nad którymi art.Locum S.A. sprawuje kontrolę:

Jednostka zależna, siedziba Numer KRS	Przedmiot działalności	Udział art.Locum S.A. w kapitale zakładowym oraz w prawach głosu na zgromadzeniu wspólników	
		31 grudnia 2024	31 grudnia 2023
BDH Development spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 173 KRS: 0000233473	kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, PKD 68.10.Z	100%	100%
Karpacka Invest Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 173 KRS: 0000802885	realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, PKD 41.10.Z	66,30%	66,30%
Kaczeńcowa Invest spółka z o.o. z siedzibą w Łodzi, ul. Piotrkowska 173 KRS: 0001014990	realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, PKD 41.10.Z	100%	100%

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską (MSSF UE). MSSF UE obejmują standardy i interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE. W odniesieniu do transakcji występujących w Grupie nie ma różnic pomiędzy MSSF a MSSF UE.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości, to jest przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2024 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ujawnione są w notcie 4.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zaprezentowane w złotych (zł).

3. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły. W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonała zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości.

3.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki jako jednostki dominującej oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych). Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości. W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednolicenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą, a przestają być konsolidowane z dniem ustania kontroli.

Jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji wtedy gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę:

- posiada władzę nad daną jednostką,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w daną jednostkę,
- ma możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad jednostką, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości przekazanego składnika aktywów.

3.2. Ustalanie wartości godziwej

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym lub w przypadku braku głównego na najkorzystniejszym rynku, na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie ekonomicznym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Na potrzeby ujawnienia informacji na temat wyceny w wartości godziwej Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, których wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- poziom 1: notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- poziom 2: techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości, jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- poziom 3: techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości, jest nieobserwowalny.

Zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego określania wartości godziwej w przypadku np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej określa Zarząd.

3.3. Waluta funkcjonalna, waluta prezentacyjna i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstające w wyniku rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

3.4. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych obejmuje cenę zakupu powiększoną o wszystkie inne pozwalające się bezpośrednio przyporządkować koszty poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i stanu, w którym może on funkcjonować oraz o szacunkowe koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował. W skład ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Grunty posiadają nieograniczony okres użytkowania i nie podlegają amortyzacji. Ujmowanie i wycenę prawa wieczystego użytkowania gruntów opisano w notce 3.6.

Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową przez szacowane okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- budynki i budowle, a także będące odrębną własnością lokale	10-40 lat
- urządzenia techniczne i maszyny (z wyłączeniem sprzętu komputerowego)	5-14 lat
- sprzęt komputerowy	3 lata

- środki transportu	5 lat
- inne środki trwałe	5-7 lat
- inwestycje w obce środki trwałe	10 lat

Amortyzację ujemuje się odpowiednio do funkcji w koszcie własnym sprzedaży, kosztach sprzedaży lub kosztach ogólnego zarządu w rachunku zysków i strat. Amortyzacja składników aktywów zużywanych w procesie wytwarzania zapasów nie podlega rozliczeniu na wytwarzane produkty i ujmowana jest bezpośrednio w wyniku finansowym okresu, w którym naliczono odpisy amortyzacyjne. Wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku i w przypadku, gdy oczekiwania różnią się od wcześniejszych szacunków, zmianę ujemuje się jako zmianę wartości szacunkowych. W przypadku gdy wartość bilansowa danego środka trwałego lub ośrodka generującego przepływy pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów, przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, jego wartość bilansową spisuje się natychmiast do poziomu wartości odzyskiwalnej (nota 3.7).

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujemuje w rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody lub pozostałe koszty operacyjne.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartości niematerialne

Zaliczane do wartości niematerialnych oprogramowanie komputerowe wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Koszty związane z utrzymaniem oprogramowania, ponoszone w okresach późniejszych, ujmowane są jako koszt okresu w momencie ich poniesienia.

Amortyzacji dokonuje się metodą liniową. Uznaje się, że programy komputerowe są podatne na technologiczną utratę przydatności i w związku z tym przyjmuje się, że ich okres użytkowania wynosi dwa lata.

3.5. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz przyrost jej wartości i jest wyceniana w oparciu o model wartości godziwej.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Na kolejne dni bilansowe nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana w wartości godziwej, określonej przez niezależnego rzeczoznawcę z uwzględnieniem lokalizacji oraz charakteru nieruchomości oraz aktualnych warunków rynkowych.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w wyniku w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

W przypadku przeniesienia nieruchomości z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, które będą wykazywane w wartości godziwej, jakkolwiek różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujemuje się w wyniku w okresie, w którym nastąpiło przeniesienie - analogicznie do sprzedaży zapasów.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej wykazywanej w wartości godziwej do nieruchomości zajmowanych przez właściciela lub do zapasów zakładany koszt tej nieruchomości, który zostanie przyjęty dla celów jej ujęcia zgodnie z MSR 16, MSSF 16 lub MSR 2, równy jest wartości godziwej tej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany sposobu jej użytkowania.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie jej zbycia lub trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

Zyski (straty) ze zbycia nieruchomości inwestycyjnej zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

3.6. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Prawa wieczystego użytkowania gruntów zaliczane do aktywów obrotowych, na których Grupa realizuje inwestycje budowlane stanowią składnik zapasów wyceniany według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub ceny sprzedaży netto (nota 3.10). W momencie sprzedaży ich wartość ujemuje się jako koszt sprzedanych produktów w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

3.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Strata z tytułu utraty wartości stanowi odpis aktualizujący wartość aktywów, który ujmuje się jako koszt w rachunku zysków i strat w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów.

Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Aktywa, w odniesieniu do których uprzednio stwierdzono utratę wartości, oceniane są na każdy koniec okresu sprawozdawczego pod kątem występowania przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia dokonanego odpisu. Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulegnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów (jednostki generującej przepływy pieniężne). Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się jako przychód w rachunku zysków i strat.

3.8. Pożyczki udzielone

Pożyczki udzielone stanowią aktywa finansowe, które wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej (nota 3.8).

3.9. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot. Grupa wyłącza ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

Aktywa finansowe

Na dzień nabycia Grupa wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej uiszczonej zapłaty powiększonej o poniesione koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia aktywów finansowych. Dla celów wyceny po początkowym ujęciu aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z kategorii:

1. aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
2. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej:
 - a) przez inne całkowite dochody, bądź
 - b) przez wynik finansowy,

w oparciu o dwa kryteria:

- modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi,
- charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Grupa zalicza dany instrument finansowy do wycenianych w zamortyzowanym koszcie, jeżeli spełnia on następujące warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych obejmują wyłącznie wypłaty kapitału i odsetek.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują w szczególności pożyczki udzielone, należności handlowe oraz pozostałe należności (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9), dłużne papiery wartościowe, środki pieniężne na rachunkach bankowych.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 3.11.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej

Składniki aktywów finansowych są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jeżeli przyjęty model biznesowy zakłada realizację przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów (np. inwestycje w instrumenty kapitałowe).

W odniesieniu do inwestycji w instrumenty kapitałowe nie przeznaczone do obrotu, w momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Składniki aktywów finansowych są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, o ile Grupa nie wyznaczyła ich do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- przyjęty model biznesowy zakłada zarówno utrzymanie składnika aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczącej danego instrumentu finansowego obejmują wyłącznie wypłaty kapitału i odsetek.

Instrumenty kapitałowe, dla których zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody pozostają poza zakresem wymogów dotyczących utraty wartości. Wszystkie zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej, ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Brak jest możliwości reklasyfikacji zysków i strat do rachunku wyników w momencie sprzedaży instrumentu. Jedynie dywidendy otrzymywane z tych instrumentów są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

1. zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, obejmujące w szczególności kredyty i pożyczki otrzymane, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9),
2. zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, do których zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (podjęte w celu odkupu w krótkim terminie).

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, zobowiązania te wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w

rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

3.10. Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego (nota 3.16), które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Przypisanie stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów wytworzenia zapasów opiera się na założeniu wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych. Nieprzypisane koszty pośrednie ujmuje się jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Wartość netto możliwa do uzyskania to oszacowana cena sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o szacowane koszty dokończenia produkcji i szacunkowe koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu wytworzenia sprzedanych produktów. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce.

Koszt składników zapasów, to jest wytworzonych produktów i usług przeznaczonych do realizacji konkretnych przedsięwzięć ustala się z zastosowaniem metody szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia.

3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności

Należności handlowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości.

Należności handlowe podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Znaczące salda należności handlowych podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności.

Grupa analizuje następujące przesłanki utraty wartości należności handlowych:

- liczba dni przeterminowania kwoty głównej, odsetek lub opłat wynosi powyżej 15 dni,
- uzyskanie informacji o istotnych problemach finansowych dłużnika,
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, powzięcie informacji o postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki,
- powzięcie informacji o ogłoszeniu upadłości dłużnika,
- powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- wypowiedzenie przez Grupę umowy najmu z powodu zaległości w zapłacie czynszu,
- wystąpienie niewykonania zobowiązań z tytułu innych umów.

Dla należności nie podlegających indywidualnej ocenie, Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, dla należności, które są pogrupowane według okresu przeterminowania z uwzględnieniem informacji o faktycznej spłacalności w ostatnich latach.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane na poczet przyszłych dostaw dóbr i usług oraz należności budżetowe z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią odrębną pozycję w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

3.12. Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, takie jak:

- nakłady, które w sposób pośredni, poprzez rozliczanie kosztów w czasie przyniosą korzyści ekonomiczne w przyszłości,
- wydatki, które bezpośrednio dotyczą przyszłych korzyści ekonomicznych w postaci przychodów.

W przypadku kosztów pośrednich rozliczenie czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów następuje w ciężar rachunku zysków i strat proporcjonalnie do długości okresu, którego dotyczą, natomiast w przypadku kosztów bezpośrednich rozliczenie następuje w momencie, w którym osiągnięto odpowiadające tym kosztom przychody.

3.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności i o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy.

3.14. Kapitały własne

Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki obejmuje: kapitał podstawowy oraz zyski zatrzymane.

Kapitał podstawowy obejmuje zarejestrowany kapitał zakładowy wykazywany według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego. Zyski zatrzymane obejmują: wynik finansowy roku bieżącego, odpisy z zysku netto w ciągu roku oraz skumulowany wynik finansowy z lat ubiegłych.

3.15. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

Zobowiązania z tytułu emisji obligacji ujmują się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne, a następnie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. W przypadku obligacji dyskontowych wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmują się jako koszty odsetek poprzez rozliczenie metodą efektywnej stopy procentowej.

3.16. Koszty finansowania zewnętrznego

Dostosowywany składnik aktywów jest to taki składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub do sprzedaży.

Koszty finansowania zewnętrznego ponoszone w związku z budową dostosowywanego składnika aktywów powiększają jego wartość bilansową w okresie wymaganym do ukończenia i przygotowania tego składnika aktywów do używania zgodnie z przeznaczeniem. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w kosztach okresu. Koszty finansowania ponoszone w okresie, w którym nastąpiło zaprzestanie działań niezbędnych do przygotowania składnika aktywów do użytkowania lub sprzedaży są kosztami związanymi z utrzymywaniem częściowo przygotowanych aktywów i nie podlegają aktywowaniu.

Kwotę odsetek podlegających aktywowaniu wylicza się według stopy kapitalizacji będącej średnią ważoną stopą wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego stosując następujące zasady:

- Maksymalny poziom odsetek możliwych do skapitalizowania w wartości zapasów wyznacza się jako koszty odsetek od zobowiązania netto będącego różnicą pomiędzy kwotą całości poniesionych nakładów na przedsięwzięcie deweloperskie, a sumą kwot otrzymanych przedpłat od klientów oraz kaucji gwarancyjnych od dostawców robót i usług dotyczących tego przedsięwzięcia.
- W przypadku, gdy maksymalny poziom kosztów finansowych, które mogą być aktywowane jest wyższy aniżeli kwota faktycznie poniesionych kosztów odsetek od zobowiązań z tytułu emisji obligacji, przestrzega się zasady, że aktywowana w danym okresie kwota kosztów finansowania zewnętrznego nie może przekraczać kwoty kosztów, które zostały faktycznie poniesione.

3.17. Przedpłaty otrzymane

Przedpłaty otrzymane obejmują kwoty otrzymanych od kontrahentów zaliczek na poczet przyszłej sprzedaży dóbr i usług i stanowią zobowiązania Grupy do wykonania świadczeń w następnych okresach sprawozdawczych. Przedpłaty otrzymane ujmują się w kwocie otrzymanej zapłaty netto, to znaczy po pomniejszeniu o należny podatek od towarów i usług.

3.18. Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych oraz zobowiązania handlowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne, a następnie wykazuje się według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy wartością bieżącą zobowiązania a wartością w terminie wymagalności ujmuje się w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia zobowiązania w przychodach lub kosztach odsetkowych w rachunku zysków i strat lub koryguje się wartość kosztów finansowania zewnętrznego aktywów (nota 3.16).

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych wymagalne w ciągu dwunastu miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania krótkoterminowe. Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych z terminem wymagalności przekraczającym dwanaście miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego klasyfikuje się jako zobowiązania długoterminowe.

Zobowiązania, których uregulowanie zgodnie z umową następuje przez wydanie innych niż środki pieniężne aktywów finansowych lub wymiany na instrumenty finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Do rozliczeń międzyokresowych biernych zalicza się zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług, które zostały wykonane, ale nie zostały zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą oraz zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych. Rozwiązanie niewykorzystanych biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów pomniejsza koszty okresu sprawozdawczego.

3.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Rezerwy tworzy się w szczególności na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona na podstawie modelu aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Skutki wyceny rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania i aktywa warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ ich istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki gospodarczej.

3.20. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach. W tym przypadku podatek również ujmowany jest w pozostałych całkowitych dochodach.

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie.

3.21. Ujmowanie przychodów

Przychody z umów z klientami

Przychody ze sprzedaży rozpoznaje się w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia, którego Grupa spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioetapowy model obejmujący następujące kroki:

1. identyfikacja umowy z klientem,
2. identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
3. określenie ceny transakcyjnej,
4. przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane,
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych), oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

W działalności deweloperskiej przedmiot realizowanych świadczeń stanowi sprzedaż wytworzonych dóbr, to jest nieruchomości w postaci gotowych lokali mieszkalnych lub użytkowych wraz z przypisanym udziałem w gruncie.

Sprzedaż ta następuje na podstawie zawieranych z klientami umów przeniesienia własności nieruchomości w formie aktu notarialnego. Treścią ekonomiczną umowy jest przeniesienie prawa własności nieruchomości na rzecz klienta co skutkuje uzyskaniem kontroli przez klienta nad nieruchomością.

Grupie przysługuje prawo do wynagrodzenia, tj. do otrzymania ceny. Klientowi przysługuje prawo do otrzymania nabytej nieruchomości na własność a także rękojmia. Istnieje pewność otrzymania wynagrodzenia przez Grupę ponieważ zapłata pełnej ceny przez klienta następuje przed podpisaniem umowy.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy z klientem dokonuje się oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi. Dobra lub usługi są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

W działalności deweloperskiej, w ramach umów przeniesienia własności nieruchomości nie występują wyodrębnione towary lub usługi. Przysługujące klientowi rękojmia jest w istotnym stopniu powiązana z prawem własności nieruchomości i dlatego prawa te stanowią łącznie jedno świadczenie. Rękojmia jest wymagana przepisami prawa i nie stanowi zobowiązania do wykonania świadczenia.

Ustalenie ceny transakcyjnej

Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem sprzedającego będzie mu przysługiwać w zamian za przekazanie dóbr lub usług klientowi. Cena transakcyjna uwzględnia warunki umowy oraz stosowane zwyczajowe praktyki handlowe. W działalności deweloperskiej, cena transakcyjna jest ściśle określona w umowie, przysługuje Grupie w zamian za przeniesienie prawa własności nieruchomości, podlega zapłacie w całości przed zawarciem umowy, jest kwotą stałą, nie zawiera elementów zmiennych oraz nie zawiera elementów długoterminowego finansowania.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. W działalności deweloperskiej, w ramach transakcji Grupa realizuje świadczenia, które nie kwalifikują się do odrębnego ujęcia. Cena transakcyjna przypisana jest do jednego przedmiotu transakcji, tj. prawa własności nieruchomości.

Ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu

Zgodnie z MSSF 15 przychód powstaje w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami zostaje objęta przez klienta. Kontrolę definiuje się jako „możliwość bezpośredniego wykorzystania i czerpania zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści z danego składnika aktywów”, czyli towaru lub usługi. W zależności od spełnienia określonych warunków przychody są albo rozkładane w czasie w sposób odzwierciedlający wykonanie umowy, albo ujmowane jednorazowo w momencie przeniesienia kontroli nad towarami lub usługami na klienta.

Przychody ze sprzedaży ujmowane przez określony przedział czasu

Przychód podlega ujęciu przez określony przedział czasu, gdy co najmniej jeden z następujących warunków jest spełniony:

- klient otrzymuje i konsumuje korzyści z prac w czasie ich wykonywania przez Grupę,
- prace Grupy przyczyniają się do wytworzenia lub powiększenia aktywów (np. w trakcie prac w toku) w taki sposób, że klient kontroluje te aktywa w momencie ich wytworzenia lub powiększenia,
- prace Grupy nie przyczyniają się do utworzenia aktywów „alternatywnego zastosowania” i Grupa ma prawo do zapłaty za prace wykonane w danym momencie.

Jeśli którekolwiek z powyższych kryteriów są spełnione, Grupa jest zobowiązana rozpoznawać przychody przez określony przedział czasu w taki sposób, który najlepiej odzwierciedla sposób przekazywania towarów lub usług na rzecz klienta.

Przychody ze sprzedaży usług Grupa ujmuje w okresie, w którym świadczone usługi, w oparciu o stopień zaawansowania konkretnej transakcji, określony na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do obowiązujących umów.

Przychody ze sprzedaży ujmowane na dany moment

Moment, w którym kontrola aktywów została przeniesiona na klienta określają następujące przesłanki:

- Grupa ma bieżące prawo do otrzymania zapłaty za składnik aktywów,
- klient posiada tytuł prawny do składnika aktywów,
- nastąpiło fizyczne przekazanie składnika aktywów na rzecz klienta,
- klient ponosi istotne ryzyko i uzyskuje istotne korzyści wynikające z własności składnika aktywów,
- klient przyjął składnik aktywów.

Grupa rozpoznaje przychody ze sprzedaży nieruchomości w momencie przeniesienia prawa własności na podstawie umów zawieranych w formie aktu notarialnego. Do czasu sprzedaży notarialnej Grupa jest właścicielem nieruchomości i w związku z tym wszelkie kwoty uzyskane na poczet transakcji są zatrzymane w zobowiązaniach i prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „przedpłaty otrzymane”.

Z datą zawarcia umowy w formie aktu notarialnego następuje uzyskanie kontroli przez klienta nad nieruchomością i w związku ze spełnieniem tego kryterium Grupa ujmuje przychód ze sprzedaży nieruchomości.

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się proporcjonalnie do upływu czasu metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie nabycia prawa do ich otrzymania.

3.22. LeasingGrupa jako leasingobiorca

Zgodnie MSSF 16 „leasing” umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym składnikiem aktywów, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego składnika aktywów w danym okresie.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje się składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu, za wyjątkiem:

- krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz
- umów leasingowych dotyczących nieistotnych kwotowo składników aktywów.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i straty z tytułu utraty wartości oraz prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej łącznie z aktywami stanowiącymi własność Grupy. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo. Zasady amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na mocy leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Grupy podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa jako leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się na dzień rozpoczęcia w wartości bieżącej pozostających do zapłaty opłat leasingowych (zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z zawartej umowy). Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli możliwe jest jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Późniejsza wycena zobowiązania z tytułu leasingu polega na:

- zwiększeniu wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszeniu wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- ponownej ocenie zobowiązania z tytułu leasingu (aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu ujmuje się jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania).

Wydatki związane z wykorzystywaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Grupa jako leasingodawca prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tych aktywów.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie poniesione w związku z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu operacyjnego zwiększają wartość bilansową przedmiotu leasingu i są ujmowane jako koszty w okresie leasingu na tej samej podstawie co przychody z tytułu leasingu.

Sposób amortyzowania oddanych w leasing operacyjny składników aktywów podlegających amortyzacji jest zgodny z zasadami amortyzacji przyjętymi przez Grupę w odniesieniu do zbliżonych aktywów.

3.23. Wypłata dywidend

Płatności dywidend na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie zadeklarowanej dywidendy, która została zatwierdzona przez walne zgromadzenie lecz nie została wypłacona na koniec okresu sprawozdawczego.

3.24. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

3.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2024 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Nowe standardy, zmiany do standardów i interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską, i są obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2024 roku są następujące:

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania
Zmiany do MSR 1, Klasyfikacja zobowiązań na krótko- i długoterminowe	Zmiany do MSR 1 mają wpływ na wymogi dotyczące prezentacji zobowiązań w sprawozdaniu finansowym. W szczególności wyjaśniają one jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązania jako długoterminowe.	1 stycznia 2024 roku
Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych i MSSF 7 Instrumenty finansowe, Ujawnienia - umowy finansowania zobowiązań wobec dostawców	Zmiany wprowadzają dodatkowe wymogi dotyczące ujawniania informacji w celu zwiększenia przejrzystości umów finansowania dostawców i ich wpływu na zobowiązania jednostki, przepływy pieniężne i narażenie na ryzyko płynności.	1 stycznia 2024 roku
Zmiany do MSSF 16 Leasing	Zmiany do MSSF 16 wymagają aby jednostka, która sprzedała aktywo i jednocześnie je nabyła w drodze leasingu, ujęła wartość zobowiązania leasingowego w sposób, który nie prowadzi do powstania zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania.	1 stycznia 2024 roku

Powyższe zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej nie miały znaczącego wpływu na zaprezentowane dane niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską

Standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską są następujące:

Standardy i interpretacje	Opis zmian	Początek okresu obowiązywania
Zmiany do MSR 21 Skutki zmian kursów wymiany walut obcych – Brak wymienialności	Zmiany wprowadzają wymóg ujawnienia informacji pozwalającej na zrozumienie przez użytkowników sprawozdań finansowych skutków braku wymienialności walut oraz wyjaśniają w jaki sposób należy dokonać oceny wymienialności walut.	1 stycznia 2025 roku
MSSF 18 Prezentacja i ujawnienia w sprawozdaniach finansowych	MSSF 18 ma na celu poprawę sprawozdawczości finansowej poprzez wprowadzenie wymogu dodatkowych zdefiniowanych sum częściowych w rachunku zysków i strat, wprowadzenie wymogu ujawniania informacji na temat miar wyników zdefiniowanych przez kierownictwo oraz dodanie nowych zasad grupowania (agregacji i dezagregacji) informacji. MSSF 18 zastępuje MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych. Niezmienione wymogi MSR 1 zostały przeniesione do MSSF 18 i innych standardów.	1 stycznia 2027 roku
MSSF 19 Jednostki zależne bez odpowiedzialności publicznej: ujawnianie informacji	MSSF 19 pozwala kwalifikującym się jednostkom zależnym na stosowanie MSSF z ograniczonymi ujawnieniami. Zastosowanie MSSF 19 ma na celu obniżenie kosztów sporządzania sprawozdań finansowych jednostek zależnych przy jednoczesnym zachowaniu użyteczności informacji dla użytkowników ich sprawozdań finansowych. Jednostka kwalifikuje się do zastosowania standardu, jeśli nie ponosi odpowiedzialności publicznej oraz jej jednostka dominująca najwyższego lub pośredniego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe dostępne do użytku publicznego, które są zgodne z MSSF.	1 stycznia 2027 roku
Zmiany MSSF 9, MSSF 7 – klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych	Zmiany MSSF 9 i MSSF 7 dotyczą rozliczania zobowiązań finansowych przy użyciu elektronicznego systemu płatności oraz oceny charakterystyki umownych przepływów pieniężnych aktywów finansowych, w tym tych powiązanych z aspektami środowiskowymi, społecznymi i ładu korporacyjnego (ESG). Zmianie uległy również wymogi dotyczące ujawniania informacji na temat inwestycji w instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.	1 stycznia 2026 roku

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy.

4. Ważne oszacowania, założenia i osądy księgowe

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd kieruje się osądem przy dokonywaniu oszacowań i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

Oszacowania i osądy księgowe dotyczą głównie: przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych, ustalenia wartości godziwej, oceny utraty wartości aktywów, w tym zapasów, tworzonych rezerw na koszty i zobowiązania, w tym z tytułu podatku dochodowego, ustalenia stopy dyskontowej, wydzielenia segmentów sprawozdawczych, identyfikacji leasingu.

Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia. Poniżej przedstawiono oszacowania i założenia, które mają największy wpływ na wartości ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Wycena zobowiązań z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania

MSSF 16 „Leasing” wymaga dokonania pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Obejmują one między innymi:

- ustalenie okresu obowiązywania umów (dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia Grupa przyjęła zakładany z wystarczającą pewnością okres najmu),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacji.

Zgodnie z MSSF 16 Grupa jest zobligowana zdyskontować wszystkie przyszłe płatności, w tym wynikające z posiadania prawa wieczystego użytkowania, wynikające z okresu na jaki to prawo jest udzielone dla poszczególnych nieruchomości. Zobowiązanie z tytułu leasingu prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odzwierciedla najlepsze szacunki co do okresu leasingu, jednak zmiana okoliczności w przyszłości może skutkować zwiększeniem lub zmniejszeniem zobowiązania z tytułu leasingu oraz ujęciem korespondującej korekty w aktywach z tytułu prawa do użytkowania. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania lokali biurowych wyceniono z uwzględnieniem okresu określonego w umowach najmu zawartych na czas oznaczony lub z uwzględnieniem okresu wypowiedzenia w przypadku umów najmu zawartych na czas nieoznaczony.

Grupa, jako leasingodawca zaklasyfikowała umowy leasingu nieruchomości inwestycyjnych jako leasing operacyjny ponieważ zachowuje wszystkie istotne ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności tych nieruchomości, dotyczące między innymi tego, że okres umowy nie obejmuje znaczącej części okresu użyteczności nieruchomości, które zostały oddane w leasing.

Klasyfikacja i wycena nieruchomości inwestycyjnych

Do nieruchomości inwestycyjnych Grupa zalicza grunty, budynki lub ich części, które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, przy czym nieruchomość taka nie jest wykorzystywana przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, ani też przeznaczona na sprzedaż w ramach zwykłej działalności gospodarczej. Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy gdy uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Zarząd stosuje spójne kryteria umożliwiające zastosowanie osądu w celu określenia czy dana nieruchomość może zostać zaliczona do nieruchomości inwestycyjnych.

W przypadku gruntów, prawa wieczystego użytkowania gruntów, budynków oraz budowli podstawą ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych jest wycena dokonana przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Podstawą ustalenia wartości godziwej wynajętych lokali są pochodzące z aktywnego rynku aktualne ceny rynkowe podobnych nieruchomości.

Okresy ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych

Zarząd dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notcie 6.1.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych). W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

Wycena zapasów

Podstawą szacowania odpisów aktualizujących wartość zapasów jest możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto ustalona na podstawie informacji pochodzących z aktywnego rynku podobnych składników.

Utrata wartości należności handlowych

Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych ustalane są według modelu utraty wartości aktywów finansowych w oparciu o oczekiwane straty kredytowe. Szacunki odpisów dokonywane są na zasadzie zbiorowej przy zastosowaniu uproszczonego podejścia z uwzględnieniem okresu przeterminowania i historycznych informacji dotyczących spłacalności. Wartość bilansowa należności handlowych uznawana jest przez Zarząd za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Zastosowanie stopy dyskontowej w celu wyliczenia wartości bilansowej zobowiązań

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych oraz zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych są dyskontowane według ustalonej stopy procentowej w celu określenia aktualnej wartości szacowanych przyszłych wypływów środków pieniężnych, co do których przewiduje się, że będą niezbędne do uregulowania zobowiązań. Grupa ustala właściwą stopę dyskontową na koniec każdego roku. Przy ustalaniu właściwej stopy dyskontowej, Grupa bierze pod uwagę oprocentowanie wysokiej jakości obligacji korporacyjnych, których termin zapadalności w przybliżeniu odpowiada okresowi danego zobowiązania oraz własne ryzyko kredytowe.

Ustalanie rezerw

Rezerwa na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia obejmują m.in. stopę dyskontową oraz wskaźnik wzrostu wynagrodzeń (nota 19). Wszelkie zmiany tych założeń będą miały wpływ na wartość bilansową rezerwy na świadczenia emerytalne.

Rezerwy na skutki toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko spółce Grupy wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego lub opinia prawnika. Ustalając kwotę rezerwy bierze się pod uwagę kwotę roszczenia określoną w pozwie z uwzględnieniem upływu czasu oraz koszty postępowania sądowego.

5. Segmenty operacyjne

Grupa działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym, jakim jest działalność deweloperska obejmująca budowę i sprzedaż nieruchomości mieszkalnych. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Poniżej przedstawiono udział wybranych grup przychodów w przychodach ogółem:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Sprzedaż nieruchomości	86,80%	43,00%
Wynajem nieruchomości inwestycyjnych	11,20%	40,40%
Usługi zarządzania i administracyjno-księgowe	1,70%	15,30%
Pozostałe usługi	0,30%	1,30%
	100,00%	100,00%

Grupa prowadzi działalność tylko na terenie Polski. Działalność Grupy skierowana jest głównie do klientów indywidualnych.

Wydzielenie części majątku Grupy w wyniku podziału art.Locum S.A.

15 lutego 2024 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie wyraziło zgodę na przeprowadzenie podziału art.Locum S.A. („Spółka Dzielona”) zgodnie ze sporządzonym przez Zarząd planem podziału i podjęło uchwały:

- w sprawie podziału art.Locum S.A. poprzez wydzielenie w trybie określonym w art. 529 §1 pkt 4) Kodeksu spółek handlowych i przeniesienie części majątku w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki Dzielonej na spółkę Wasz Zarządca spółka z ograniczoną odpowiedzialnością („Spółka Nowo Zawiązana”),
- w sprawie przeznaczenia środków z kapitału zapasowego Spółki Dzielonej na wydzielenie majątku Spółki Nowo Zawiązanej.

18 kwietnia 2024 roku spółka Wasz Zarządca sp. z o.o. została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0001101273. Z dniem wpisu do rejestru nastąpiło wydzielenie Spółki Nowo Zawiązanej zgodnie z art. 530 § 2 Kodeksu spółek handlowych.

Majątkiem wydzielonym ze Spółki Dzielonej był wyodrębniony organizacyjnie i funkcjonalnie w strukturze Spółki Dzielonej dział zajmujący się zarządzaniem nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych tworzący odrębną linię biznesową. Faktyczna wartość przeniesionego majątku do spółki Wasz Zarządca sp. z o.o. ustalona na Dzień Wydzielenia, tj. na 18 kwietnia 2024 roku wyniosła 145.995,95 zł.

Poniżej przedstawiono zestawienie składników majątku, które w ramach podziału przez wydzielenie zostały przekazane spółce pod firmą Wasz Zarządca spółka z ograniczoną odpowiedzialnością:

Pozycje aktywów i zobowiązań	Wartość bilansowa
Rzeczowe aktywa trwałe	1 966,48
<i>Wartość bilansowa brutto</i>	<i>93 441,67</i>
<i>Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące</i>	<i>-91 475,19</i>
Wartości niematerialne	-
<i>Wartość bilansowa brutto</i>	<i>28 987,20</i>
<i>Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące</i>	<i>-28 987,20</i>
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	144 029,47
PRZENIESIONE AKTYWA RAZEM	145 995,95
PRZENIESIONE ZOBOWIĄZANIA	-
AKTYWA NETTO, przeniesione do spółki Nowo Zawiązanej	145 995,95

Podział Spółki Dzielonej został dokonany zgodnie z art. 542 § 4 Kodeksu spółek handlowych, z kapitałów własnych Spółki Dzielonej, bez obniżenia kapitału zakładowego Spółki Dzielonej, z uwagi na posiadanie przez Spółkę Dzieloną wystarczającego kapitału zapasowego. W wyniku podziału kapitał zapasowy został obniżony o kwotę 145.995,95 zł.

Udziały w Spółce Nowo Zawiązanej zostały przyznane w całości, w zamian za wydzielany majątek Spółki Dzielonej, dotychczasowym akcjonariuszom Spółki Dzielonej, którzy zachowują również wszystkie posiadane przez nich akcje w Spółce Dzielonej.

6. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

6.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2024	Grunty i budynki	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Meble, wyposażenie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2024	1 641 268,55	18 745,03	340 435,36	6 769,03	2 007 217,97
Zwiększenia (prawa najmu lokali biurowych)	1 484 814,91	-	-	-	1 484 814,91
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	4 713,82	-	-	4 713,82
Sprzedaż / Wydzielenie majątku (podział Spółki)	-605 428,89	-1 966,48	-	-	-607 395,37
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych	-	-408,64	-	-	-408,64
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia)	-496 887,45	-	-	-	-496 887,45
Amortyzacja	-24 984,14	-11 396,57	-100 803,47	-2 267,58	-139 451,76
Umorzenie aktywów z tyt prawa do użytku, MSSF 16	-363 545,25	-	-	-	-363 545,25
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2024	1 635 237,73	9 687,16	239 631,89	4 501,45	1 889 058,23
Wartość bilansowa brutto	2 015 565,42	292 013,25	1 120 682,23	231 060,77	3 659 321,67
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-380 327,69	-282 326,09	-881 050,34	-226 559,32	-1 770 263,44

Noty przedstawione na stronach 6-43 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rok zakończony 31 grudnia 2023	Grunty i budynki	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Meble, wyposażenie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia 2023	1 721 813,95	31 304,67	195 804,59	10 513,27	1 959 436,48
Zwiększenia (prawa najmu lokali biurowych)	16 650,13	-	-	-	16 650,13
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	5 242,27	226 034,83	-	231 277,10
Amortyzacja	-41 468,86	-17 801,91	-81 404,06	-3 744,24	-144 419,07
Umorzenie aktywów z tytułu prawa do użytku, MSSF 16	-55 726,67	-	-	-	-55 726,67
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia 2023	1 641 268,55	18 745,03	340 435,36	6 769,03	2 007 217,97
Wartość bilansowa brutto	2 090 753,32	526 050,81	1 171 649,54	250 354,32	4 038 807,99
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-449 484,77	-507 305,78	-831 214,18	-243 585,29	-2 031 590,02

W roku zakończonym 31 grudnia 2024:

- Grupa nie poczyniła zobowiązań do dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych,
- składniki rzeczowych aktywów trwałych nie stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupy,
- Grupa nie rozpoznała strat z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Pozycja środki transportu obejmuje następujące kwoty odpowiadające aktywom użytkowanym przez Grupę na podstawie umów leasingu:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Koszt - aktywowany leasing	217 551,91	425 286,39
Umorzenie	-47 136,25	-107 242,18
Wartość księgowa netto środków transportu będących przedmiotem leasingu:	170 415,66	318 044,21

Środki transportu nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania, który wynosi pięć lat. Po upływie okresu leasingu, który wynosi 3 lata Grupie przysługuje prawo do wykupu przedmiotu leasingu za cenę sprzedaży określoną w umowie leasingu.

6.2. Wartości niematerialne

Pozycja obejmuje wartość oprogramowania komputerowego.

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Wartość bilansowa netto na dzień 1 stycznia	-	22 210,00
Amortyzacja	3 629,00	-22 210,00
Wartość bilansowa netto na dzień 31 grudnia, z tego:	-453,60	-
Wartość bilansowa brutto	3 175,40	134 816,20
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	109 458,00	-134 816,20

7. Nieruchomości inwestycyjne

Grupa posiada następujące nieruchomości inwestycyjne:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Nieruchomość inwestycyjna w Poznaniu przy ul. Wieruszowskiej	38 637 000,00	38 291 000,00
Aktywo z tytułu prawa wieczystego użytkowania nieruchomości (leasing)	1 625 890,00	2 326 000,00
Lokal użytkowy w Łodzi przy ul. Rąbieńskiej	478 000,00	478 000,00
	40 740 890,00	41 095 000,00

Zmiany wartości bilansowej nieruchomości inwestycyjnych przedstawiają się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Wartość bilansowa na początek roku	41 095 000,00	40 385 779,00
Wycena aktywa z tytułu prawa wieczystego użytkowania nieruchomości	-700 110,00	-199 000,00
Przeniesienie do zapasów	-185 039,00	-2 170 086,00
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	531 039,00	3 078 307,00
Wartość bilansowa na koniec roku	40 740 890,00	41 095 000,00
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na koniec roku	40 740 890,00	41 095 000,00

Zmiany dotyczące pozycji nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2023 wynikają z:

- późniejszej wyceny zobowiązania i aktywa z tytułu prawa wieczystego użytkowania nieruchomości zgodnie z MSSF 16 „Leasing”,
- przeniesienia części nieruchomości inwestycyjnych w Poznaniu przy ul. Wieruszowskiej do zapasów w związku z realizacją przedsięwzięcia deweloperskiego Junique etap IA,
- wyceny nieruchomości inwestycyjnych według wartości godziwej,

Grupa nie posiada nieruchomości inwestycyjnych, które nie przynoszą przychodów z czynszów. Nie istnieją ograniczenia realizacji korzyści z nieruchomości inwestycyjnych lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu. Przychody z czynszów oraz ujęte w wyniku bezpośrednie koszty utrzymania nieruchomości przedstawiają się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Przychody z czynszów	6 904 850,36	6 885 693,47
Bezpośrednie koszty operacyjne	2 734 446,73	3 649 491,51
z tego koszty dotyczące:		
- nieruchomości przynoszących przychody z czynszów	2 734 446,73	3 649 491,51
- nieruchomości, które w danym okresie nie przyniosły przychodów z czynszów	-	-

Poniższa tabela przedstawia analizę terminów zapadalności przyszłych opłat leasingowych, które będą otrzymane przez Grupę z tytułu umów wynajmu nieruchomości inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia	2024
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów wynajmu na dzień bilansowy:	
- płatne w okresie do 1 roku	6 227 196,00
- płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	23 588 225,00
- płatne w okresie powyżej 5 lat	-
	29 815 421,00

8. Zapasy

Zapasy będące w posiadaniu Grupy stanowią głównie nieruchomości gruntowe przeznaczone do zagospodarowania i sprzedaży w ramach prowadzonych inwestycji budownictwa mieszkaniowego, wartość nakładów poniesionych na produkcję budowlaną w toku oraz gotowe lokale mieszkalne i użytkowe przeznaczone do sprzedaży.

Zgodnie z MSSF 16 „Leasing” Grupa zalicza do zapasów aktywa z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów. Aktywa z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów dotyczące nieruchomości, na których Grupa realizuje inwestycje deweloperskie wyceniono na podstawie zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie 20 lat liczonych od planowanego dnia oddania inwestycji do użytkowania.

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Projekty inwestycyjne w przygotowywaniu, z tego:	124 959 898,11	137 248 610,10
Grunty	96 488 201,92	108 838 726,24
Poniesione koszty	25 409 760,83	25 533 143,07
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania gruntów (leasing)	3 061 935,36	2 876 740,79
Produkcja budowlana w toku, z tego:	59 785 716,24	54 466 497,47
Grunty	12 444 372,05	2 867 492,24
Poniesione koszty	46 408 865,26	51 599 005,23
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania gruntów (leasing)	932 478,93	

Produkty gotowe i towary, z tego:	60 525 893,87	28 575 595,00
Towary (po koszcie historycznym)	603 140,31	892 916,41
Produkty gotowe (po koszcie historycznym)	59 965 602,94	27 725 527,97
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	-42 849,38	-42 849,38
Zapasy, razem	245 271 508,22	220 290 702,57
w tym aktywa z tytułu prawa do użytkowania gruntów (leasing)	3 994 414,29	2 876 740,79
Zapasy, których realizacji oczekuje się w ciągu 1 roku	59 571 694,69	55 808 843,74
Zapasy, których realizacji oczekuje się po upływie 1 roku	185 699 813,53	164 481 858,83

Wartość zapasów ujętych w roku zakończonym 31 grudnia 2024 jako koszt własny sprzedaży w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wynosi 34.233.403,35 zł (2023: 10.149.450,15 zł).

Na dzień 31 grudnia 2024 roku kwota skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego ujęta w wartości zapasów wynosiła 8.324.703,39 zł (2023: 8.333.839,19 zł).

Stopa kapitalizacji dla aktywowanych kosztów finansowych odpowiadała efektywnej stopie procentowej od zobowiązań finansowych i wynosiła w roku zakończonym 31 grudnia 2024: 11,16 % (2023: 8,60 %).

Na dzień 31 grudnia 2024 roku Grupa nie posiadała zapasów trudno zbywalnych o istotnej wartości, a także nie posiadała zapasów, które stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

W roku zakończonym 31 grudnia 2024 nie stwierdzono utraty wartości handlowej zapasów z uwagi na osiągnięte ceny sprzedaży, przy których wartość netto możliwa do uzyskania jest niższa od kosztu (wartości początkowej) i nie utworzono odpisów aktualizujących wartość zapasów. Na dzień 31 grudnia 2024 roku kwota odpisów aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania wynosi 42.849,38 zł (2023: 42.849,38 zł).

9. Należności handlowe oraz pozostałe należności

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Aktywa finansowe (MSSF 9):		
Należności handlowe od podmiotów powiązanych	33 891,10	-
Należności handlowe od pozostałych podmiotów	807 528,55	999 425,85
minus: Odpis aktualizujący wartość należności handlowych	-412 390,64	-342 021,09
Należności handlowe, razem	429 029,01	657 404,76
Inne należności	35 271,39	35 430,54
Należności finansowe, razem	464 300,40	692 835,30
Aktywa niefinansowe (poza MSSF 9):		
Należności z tytułu podatków	1 269 267,87	1 667 256,26
Zaliczki na poczet dostaw i usług	1 338 206,67	1 247 395,45
Należności niefinansowe, razem	2 607 474,54	2 914 651,71
Należności handlowe oraz pozostałe należności, razem	3 071 774,94	3 607 487,01

Termin wymagalności wszystkich należności przypada przed upływem 1 roku.

W roku zakończonym 31 grudnia 2024 Grupa dokonała odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości należności handlowych, w stosunku do których wystąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego w kwocie 70.369,55 zł (2023: 129.656,74 zł) (nota 25).

Analiza wiekowa należności przeterminowanych nie objętych odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości ze względu na ryzyko kredytowe została przedstawiona w nocie 32.2.

10. Rozliczenia międzyokresowe

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Czynne rozliczenia kosztów podstawowej działalności operacyjnej	159 770,14	173 524,69
Czynne rozliczenia pozostałych kosztów operacyjnych	14 594,30	10 000,00
Czynne rozliczenia międzyokresowe, razem	174 364,44	183 524,69

Rozliczenia międzyokresowe pozostałych kosztów operacyjnych dotyczą poniesionych wydatków, które podlegają refakturowaniu. Termin realizacji czynnych rozliczeń międzyokresowych przypada przed upływem 1 roku.

11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Środki pieniężne w kasie	10 097,11	10 045,18
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	2 001 240,47	605 349,75
Krótkoterminowe depozyty bankowe	46 315 614,86	19 501 182,76
Środki pieniężne na mieszkaniowych rachunkach powierniczych	2 916 553,89	2 971 473,74
Środki pieniężne na rachunku VAT	43 476,55	7 795,44
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	51 286 982,88	23 095 846,87

12. Kapitał podstawowy

Zarejestrowany kapitał zakładowy art.Locum S.A. wynosi 27.688.000,00 zł i dzieli się na 27.688.000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 zł każda. Wszystkie akcje są w pełni opłacone.

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% kapitału zakładowego i ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu art.Locum S.A. na dzień 31 grudnia 2024 roku i na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Akcjonariusze art.Locum S.A.	Liczba akcji	Wartość nominalna posiadanych akcji	% posiadanych głosów
Na dzień 31 grudnia 2024 i na dzień 31 grudnia 2023			
Dorota Jarodzka-Śródka	11 073 500	11 073 500,00	39,995%
Rafał Jarodski	11 073 500	11 073 500,00	39,995%
Krzysztof Suskiewicz	5 541 000	5 541 000,00	20,01%
	27 688 000	27 688 000,00	100,00%

13. Zyski zatrzymane i dywidendy**Zyski zatrzymane**

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Zysk netto za rok bieżący	8 760 960,43	904 833,39
Wynik finansowy z lat ubiegłych	183 715 108,74	182 956 271,31
Zyski zatrzymane, razem	192 476 069,17	183 861 104,70

Dywidendy

W roku zakończonym 31 grudnia 2024 Spółka nie wypłaciła dywidendy. Na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia art.Locum S.A. z dnia 23 maja 2024 roku zysk netto Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2023 w kwocie 9.339.730,74 zł został przeznaczony na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na wypłaty dywidend w przyszłości.

W odniesieniu do zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2024 Zarząd proponuje przekazanie kwoty 4.313.750,00 zł na wypłatę dywidendy oraz kwoty 3.602.295,49 zł na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na wypłaty dywidend w przyszłości.

14. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne**14.1. Kredyty**

W roku zakończonym 31 grudnia 2024:

- Grupa posiadała zobowiązanie z tytułu kredytu inwestorskiego w banku PKO BP S.A. z siedzibą w Warszawie przeznaczonego na finansowanie i refinansowanie kosztów realizacji projektu deweloperskiego „Junique etap I” w Poznaniu. Kredyt został spłacony w II półroczu 2024 roku.
- art.Locum S.A. podpisała umowę kredytową z bankiem PKO BP S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie kosztów związanych z realizacją przedsięwzięcia deweloperskiego „ATRIUM” w Łodzi.
Do dnia 31 grudnia 2024 roku kredyt nie został uruchomiony.

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące zobowiązań finansowych Grupy z tytułu kredytów według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku oraz 31 grudnia 2023 roku.

Kredyty bankowe na dzień 31 grudnia 2024

Bank / projekt deweloperski	Oprocentowanie	Okres kredytowania	Limit kredytu	Wykorzystanie kredytu	Wartość bilansowa	Zobowiązanie krótkoterminowe	Zobowiązanie długoterminowe
						(do 1 roku)	(pow. 1 roku)
PKO BP S.A. Junique etap I	WIBOR 1M +marża	31.03.2025	27 900 000,00	22 492 660,21	-	-	-
PKO BP S.A. Atrium	WIBOR 1M +marża	30.05.2027	45 000 000,00	-	-	-	-

Kredyty bankowe na dzień 31 grudnia 2023

	Oprocentowanie	Okres kredytowania	Limit kredytu	Wykorzystanie kredytu	Wartość bilansowa	Zobowiązanie krótkoterminowe	Zobowiązanie długoterminowe
						(do 1 roku)	(pow. 1 roku)
PKO BP S.A. Junique etap I	WIBOR 1M +marża	31.03.2025	27 900 000,00	9 940 464,40	5 655 464,40	-	5 655 464,40

Zestawienie zabezpieczeń kredytu bankowego przedstawiono poniżej:

Data zawarcia umowy kredytowej, Bank Kwota kredytu Projekt deweloperski	Okres kredytowania (data spłaty kredytu)	zabezpieczenia kredytu
29.05.2023 r., PKO BP S.A. 27 900 000,00 zł Junique etap I	31.05.2025*	- przelew wierzytelności pieniężnych z umowy zabezpieczenia Inwestycji od wszelkich ryzyk budowlanych; - zastawy finansowe i rejestrowe do najwyższej sumy zabezpieczenia w kwocie 70.050.000 zł; - zastaw rejestrowy do najwyższej sumy zabezpieczenia w kwocie 41.850.000 zł ustanowiony na autorskich prawach majątkowych do dokumentacji projektowej Inwestycji; - przelew wierzytelności pieniężnych z zawartych umów generujących przychody z Inwestycji, z wyłączeniem umów deweloperskich; - przelew wierzytelności pieniężnych i praw z Umowy z GW - przelew wierzytelności pieniężnych z gwarancji dobrego wykonania Umowy z GW.

19.12.2024 r., PKO BP S.A. 45 000 000,00 zł ATRIUM Łódź, ul. Pogonowskiego	30.05.2027*	Na dzień 31.12.2024 roku poniższe zabezpieczenia wynikające z umowy kredytowej nie zostały ustanowione:
		1. hipoteka umowna łączna do sumy 67.500.000 zł ustanowiona na przysługującym prawie własności Nieruchomości objętych Inwestycją; 2. przelew wierzytelności pieniężnych z umowy zabezpieczenia Inwestycji od wszelkich ryzyk budowlanych; 3. zastawy finansowe i rejestrowe do najwyższej sumy zabezpieczenia w kwocie 67.500.000 zł; 4. zastaw rejestrowy do najwyższej sumy zabezpieczenia w kwocie 67.500.000 zł ustanowiony na autorskich prawach majątkowych do dokumentacji projektowej Inwestycji; 5. przelew wierzytelności pieniężnych z zawartych umów przedwstępnych generujących przychody z Inwestycji, z wyłączeniem umów deweloperskich; 6. przelew wierzytelności pieniężnych i praw z Umów z Wykonawcami o najwyższych wartościach, których łączna wartość robót stanowić będzie nie mniej niż 50,00% ogólnej wartości zakontraktowanych robót.

* termin spłaty zgodny z umową kredytową

Zmiana stanu zobowiązań finansowych z tytułu kredytów bankowych przedstawia się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Zobowiązania z tytułu kredytów		
Wartość bilansowa na początek okresu	5 655 464,40	13 238 985,21
Otrzymane (wykorzystane) kredyty	12 552 195,81	23 129 530,65
Naliczone (skapitalizowane) odsetki	276 468,56	1 338 064,76
Spłata kredytów	-18 207 660,21	-30 674 066,25
Zapłacone odsetki	-276 468,56	-1 377 049,97
Wartość bilansowa kredytów na koniec roku	-	5 655 464,40
Efektywna stopa procentowa	11,0 %	8,6 %

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem nie wystąpiło niewywiązanie się ze spłaty kapitału, odsetek lub innych warunków z tytułu kredytów lub pożyczek. Grupa nie naruszyła warunków umów ani nie renegecjowała też warunków dotyczących zobowiązań z tytułu kredytów lub pożyczek przed dniem zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.2. Zobowiązania z tytułu emisji obligacji

12 grudnia 2024 roku art.Locum S.A. przeprowadziła emisję obligacji zwykłych na okaziciela serii B, o łącznej wartości 21.000.000,00 zł, oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej WIBOR 3M powiększonej o marżę.

Obligacje zostały wyemitowane w trybie oferty publicznej papierów wartościowych, która nie wymagała sporządzenia i publikacji prospektu. Informacje o ofercie zostały zawarte w memorandum informacyjnym.

W poprzednim okresie sprawozdawczym Spółka przeprowadziła emisję obligacji zwykłych na okaziciela serii A, o łącznej wartości 20.000.000,00 zł, oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej WIBOR 3M powiększonej o marżę.

Obligacje serii A są zabezpieczone hipoteką umowną do sumy 30.000.000,00 zł ustanowioną na nieruchomości zlokalizowanej w Poznaniu przy ul. Wieruszowskiej. Obligacje serii B są niezabezpieczone.

Obligacje art.Locum S.A. są notowane w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Środki z emisji obligacji zostaną wykorzystane na ogólne cele związane z działalnością deweloperską Grupy. Świadczenia Grupy z tytułu obligacji mają charakter wyłącznie pieniężny i polegają na zapłacie wartości nominalnej oraz oprocentowania.

Podstawowe warunki emisji obligacji prezentuje poniższa tabela:

Obligacje wyemitowane przez art.Locum S.A.	Wartość nominalna emisji	Termin wykupu	Oprocentowanie	Efektywna stopa procentowa	wartość bilansowa
Na dzień 31 grudnia 2024:					
obligacje 3 letnie, seria A, oznaczenie GPW ASO: ARL1226	20 000 000,00	11.12.2026	zmienne WIBOR 3M +marża ⁽¹⁾	11,73%	19 739 204,93
obligacje 3 letnie, seria B, oznaczenie GPW ASO: ARL1227	21 000 000,00	12.12.2027	zmienne WIBOR 3M +marża ⁽²⁾	10,55%	20 552 675,08
	41 000 000,00				40 291 880,01

⁽¹⁾ Nominalna stopa procentowa oparta o WIBOR 3M powiększona o marżę, która wynosi 4,8%.

⁽²⁾ Nominalna stopa procentowa oparta o WIBOR 3M powiększona o marżę, która wynosi 4,25%.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji obligacji przedstawia się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji		
Na początek roku	19 647 285,61	-
Wpływy z emisji obligacji netto, z tego:	20 474 532,83	19 552 633,50
<i>Wpływy z emisji obligacji - wartość nominalna</i>	21 000 000,00	20 000 000,00
<i>Koszty emisji obligacji</i>	-525 467,17	-447 366,50
Odsetki naliczone od obligacji, z tego:	2 299 382,06	94 652,11
<i>Koszt emisji obligacji rozliczany w czasie</i>	149 122,00	-
<i>Wycena wg zamortyzowanego kosztu</i>	2 150 339,57	94 652,11
Odsetki zapłacone	-2 129 400,00	-
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji na koniec roku	40 291 880,01	19 647 285,61
Wartość godziwa	40 291 880,01	19 647 285,61

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu emisji obligacji obliczana jest w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne i bieżące oprocentowanie. Koszty odsetek obliczane są poprzez zastosowanie efektywnej stopy procentowej.

Termin spłaty zobowiązań z tytułu emisji obligacji przypada po upływie 1 roku.

15. Zobowiązania z tytułu leasingu

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu, z tytułu:		
umów leasingu floty samochodowej	96 660,48	155 372,17
umów najmu lokali biurowych	1 111 800,48	146 441,67
wieczystego użytkowania nieruchomości	4 472 352,03	4 209 106,73
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu, z tytułu:	1 510 316,97	1 265 576,25
umów leasingu floty samochodowej	58 711,67	124 200,00
umów najmu lokali biurowych	303 653,04	147 742,19
wieczystego użytkowania nieruchomości	1 147 952,26	993 634,06
Ogółem zobowiązania z tytułu leasingu, z tytułu:	7 191 129,96	5 776 496,82
umów leasingu floty samochodowej	155 372,15	279 572,17
umów najmu lokali biurowych ¹⁾	1 415 453,52	294 183,86
wieczystego użytkowania nieruchomości ²⁾	5 620 304,29	5 202 740,79

¹⁾ Zobowiązania leasingowe z tytułu prawa użytkowania lokali biurowych wyceniono z uwzględnieniem okresu określonego w umowach najmu zawartych na czas oznaczony lub z uwzględnieniem okresu wypowiedzenia w przypadku umów najmu zawartych na czas nieoznaczony.

²⁾ Zobowiązania leasingowe z tytułu prawa wieczystego użytkowania nieruchomości, na których Spółka realizuje inwestycje deweloperskie wyceniono na podstawie zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie 20 lat liczonych od planowanego dnia oddania inwestycji do użytkowania.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
do 1 roku	1 671 725,82	1 323 491,00
od 1 do 3 lat	3 127 884,12	2 032 627,34
powyżej 3 lat	7 059 719,18	6 908 285,63
łącznie kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych	11 859 329,12	10 264 403,97
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu	-4 668 199,16	-4 487 907,15
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, z tego:	7 191 129,96	5 776 496,82
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu (do 1 roku)	1 510 316,97	1 182 730,83
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu (powyżej 1 roku)	5 680 812,99	4 593 765,99

16. Przedpłaty otrzymane

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu zaliczek otrzymanych przez Grupę na poczet dostaw, które będą wykonane w przyszłych okresach sprawozdawczych, po ich pomniejszeniu o należny podatek od towarów i usług.

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Przedpłaty przypadające do rozliczenia w ciągu 1 roku	46 810 642,73	17 506 643,65
Przedpłaty przypadające do rozliczenia po upływie 1 roku	-	2 213 482,81
Przedpłaty otrzymane, razem	46 810 642,73	19 720 126,46

17. Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych

Pozycja wynika z zatrzymanych generalnym wykonawcom kaucji gwarancyjnych tytułem zabezpieczenia należytej jakości robót budowlanych i usług w związku z realizacją projektów deweloperskich.

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych (do 1 roku)	3 815 688,86	1 731 622,60
Długoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych (pow. 1 roku)	4 045 555,06	4 869 478,73
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, razem	7 861 243,92	6 601 101,33

18. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Zobowiązania finansowe (MSSF 9):		
Zobowiązania handlowe z tytułu dostaw i usług	2 392 729,06	4 828 168,49
Inne zobowiązania finansowe	595 204,55	975 015,33
Rozliczenia międzyokresowe kosztów dostaw i usług	65 000,00	58 000,00
Zobowiązania finansowe, razem	3 052 933,61	5 861 183,82
Zobowiązania niefinansowe (poza MSSF 9):		
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	438 131,27	74 785,00
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych podatków	261 003,38	216 137,78
Rozliczenia międzyokresowe kosztów świadczeń pracowniczych	1 727 250,00	1 239 770,00
Inne zobowiązania niefinansowe	225 197,96	79 230,81
Zobowiązania niefinansowe, razem	2 651 582,61	1 609 923,59
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania, razem	5 704 516,22	7 471 107,41

Zobowiązania handlowe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14 dniowych lub 30 dniowych. Termin uregulowania wszystkich zobowiązań handlowych przypada przed upływem 1 roku.

19. Rezerwa na świadczenia emerytalne

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Na początek roku	264 000,00	281 000,00
Utworzenie rezerwy	16 931,00	2 300,00
Wykorzystanie rezerwy w związku z wypłatą świadczenia	-36 900,00	-19 300,00
Rezerwa na świadczenia emerytalne na koniec roku	-20 931,00	264 000,00
Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne (do 1 roku)	223 100,00	101 300,00
Długoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne (powyżej 1 roku)	80 400,00	162 700,00

Rezerwa na świadczenia emerytalne stanowi w całości wartość bieżącą zobowiązania Grupy wobec pracowników z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, to jest z tytułu odpraw emerytalnych wypłacanych na podstawie kodeksu pracy.

Istotne założenia aktuarialne oraz analiza wrażliwości zobowiązania na zmiany przyjętych założeń przedstawiają się następująco:

	Założenia aktuarialne	Wpływ na zobowiązanie z tytułu świadczeń emerytalnych		
		Zmiana w założeniu	Wzrost założenia	Spadek założenia
Stopa dyskontowa	6,00%	0,50%	spadek o 2,82%	wzrost o 3,05%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	4,00%	0,50%	wzrost o 3,09%	spadek o 2,87%

Powyższa analiza wrażliwości jest oparta na zmianie jednego z założeń, przy niezmienności pozostałych założeń. Przy analizie wrażliwości zobowiązania na istotne założenia aktuarialne została zastosowana ta sama metoda, którą stosuje się do obliczenia rezerwy na świadczenia emerytalne (bieżąca wartość zobowiązania liczona przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych na koniec okresu sprawozdawczego).

20. Pozostałe rezerwy

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	505 063,89	343 136,79
Rezerwa na sprawę sądową	24 180,13	-
Inne rezerwy	1 668 356,33	1 115 783,05
Pozostałe rezerwy razem, z tego	2 197 600,35	1 458 919,84
Rezerwy krótkoterminowe (do 1 roku)	1 692 536,46	1 115 783,05
Rezerwy długoterminowe (powyżej 1 roku)	505 063,89	343 136,79

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest w momencie przeniesienia własności lokali w ciężar kosztu własnego sprzedanych produktów.

Rezerwa na sprawę sądową dotyczy zasądzonej wypłaty środków pieniężnych na rzecz klienta tytułem zaspokojenia jego roszczeń.

Inne rezerwy dotyczą rozliczeń z jednostką samorządu terytorialnego z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie gruntów. Zmianę stanu pozostałych rezerw przedstawia poniższa tabela:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Na początek roku	1 458 919,84	2 151 778,93
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszty w rachunku zysków i strat	738 680,51	546 706,11
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w rachunku zysków i strat	-	-1 239 565,20
Pozostałe rezerwy na koniec roku	2 197 600,35	1 458 919,84

21. Odroczone podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Podatek odroczone per saldo na początek roku (aktywa + /rezerwa -) w tym:	-1 885 822,71	-1 942 165,70
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 715 554,74	822 898,63
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-3 601 377,45	-2 765 064,33
Zmiana stanu w okresie wpływająca na wynik finansowy (+/-)	-274 387,33	56 342,99
Zmiana stanu w okresie wpływająca na pozostałe całkowite dochody (+/-)	-	-
Podatek odroczone per saldo na koniec roku (aktywa + /rezerwa -) w tym:	-2 160 210,04	-1 885 822,71
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 792 982,64	1 715 554,74
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-3 953 192,68	-3 601 377,45

Na dzień 31 grudnia 2024 roku oraz 31 grudnia 2023 roku nie wystąpiły ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie ujęto w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zmiana stanu aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego ujęta w wyniku finansowym przedstawia się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia 2024	(Obciążenie)/Uznanie wyniku finansowego	Na dzień	
		31 grudnia 2024	1 stycznia 2024
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:			
Strata podatkowa do odliczenia	-471 507,82	33 720,00	505 227,82
Zapasy, odpisy aktualizujące wartość	-	3 630,19	3 630,19
Zapasy, korekta konsolidacyjna	327 848,47	908 209,07	580 360,60
Zobowiązania z tytułu leasingu rzeczowych aktywów trwałych	-23 598,00	29 520,71	53 118,71
Zobowiązania z tytułu obligacji, odsetki naliczone	14 831,92	14 831,92	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne	97 466,20	342 192,50	244 726,30
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-7 771,00	42 389,00	50 160,00
Pozostałe rezerwy	140 349,29	417 544,06	277 194,77
Pozostałe pozycje aktywów z tytułu podatku odroczonego	-191,16	945,19	1 136,35
	77 427,90	1 792 982,64	1 715 554,74
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:			
Nieruchomości inwestycyjne, amortyzacja podatkowa	-350 726,46	1 034 128,79	683 402,33
Nieruchomości inwestycyjne, wycena do wartości godziwej	-100 897,41	795 973,33	695 075,92
Rzeczowe aktywa trwałe, leasing	23 523,50	36 906,57	60 430,07
Rzeczowe aktywa trwałe, aktywowane koszty finansowania	11 258,20	2 623,84	13 882,04
Pozostałe aktywa finansowe (obligacje), naliczone odsetki	-10 008,84	10 008,84	-
Zapasy, aktywowane koszty finansowania	4 359,65	1 579 069,80	1 583 429,45
Zapasy, koszty świadczeń pracowniczych	507,51	343 645,24	344 152,75
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, wycena ESP	70 168,62	150 836,27	221 004,89
	-351 815,23	3 953 192,68	3 601 377,45
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku odroczonego	-274 387,33		

Rok zakończony 31 grudnia 2023	(Obciążenie)/Uznanie wyniku finansowego	Na dzień	
		31 grudnia 2023	1 stycznia 2023
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:			
Strata podatkowa do odliczenia	505 227,82	505 227,82	-
Zapasy, odpisy aktualizujące wartość	-	3 630,19	3 630,19
Zapasy, korekta konsolidacyjna	580 360,60	580 360,60	-
Zobowiązania z tytułu leasingu rzeczowych aktywów trwałych	29 015,70	53 118,71	24 103,01
Rozliczenia międzyokresowe bierne	-311 557,22	244 726,30	556 283,52
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-3 230,00	50 160,00	53 390,00
Pozostałe rezerwy	92 874,58	277 194,77	184 320,19
Pozostałe pozycje aktywów z tytułu podatku odroczonego	-35,37	1 136,35	1 171,72
	892 656,11	1 715 554,74	822 898,63
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:			
Nieruchomości inwestycyjne, amortyzacja podatkowa	-25 908,64	683 402,33	657 493,69
Nieruchomości inwestycyjne, wycena do wartości godziwej	-584 878,33	695 075,92	110 197,59
Rzeczowe aktywa trwałe, leasing	-28 637,79	60 430,07	31 792,28
Rzeczowe aktywa trwałe, aktywowane koszty finansowania	-	13 882,04	13 882,04
Pozostałe aktywa finansowe (obligacje), naliczone odsetki	107 276,78	-	107 276,78
Zapasy, aktywowane koszty finansowania	-173 094,74	1 583 429,45	1 410 334,71
Zapasy, koszty świadczeń pracowniczych	-180 215,07	344 152,75	163 937,68
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, wycena ESP	49 144,67	221 004,89	270 149,56
	-836 313,12	3 601 377,45	2 765 064,33
Uznanie wyniku finansowego z tytułu podatku odroczonego	56 342,99		

22. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15.

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Sprzedaż nieruchomości	53 853 872,67	7 346 860,11
Wynajem nieruchomości inwestycyjnych	6 951 783,31	6 892 900,40
Usługi zarządzania nieruchomościami	794 448,43	2 619 401,17
Usługi księgowe, administracyjne i marketingowe	240 133,33	-
Pozostałe usługi, materiały	207 846,19	212 557,76
Przychody netto ze sprzedaży krajowej, razem	62 048 083,93	17 071 719,44

23. Koszty według rodzaju

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Amortyzacja	140 359,01	166 629,07
Zużycie materiałów i energii	2 657 017,07	4 466 586,46
Grunty przeklasyfikowane do produkcji w toku	12 660 309,32	-
Roboty budowlane	47 413 661,05	51 814 606,29
Inne usługi obce	9 192 832,11	7 019 174,60
Podatki i opłaty	2 241 507,12	1 998 273,00
Koszty świadczeń pracowniczych (nota 24)	9 148 274,19	7 912 227,60
Koszty reklamy	773 991,98	551 443,38
Koszty finansowania zewnętrznego zapasów	2 723 787,88	1 471 702,08
Pozostałe koszty rodzajowe	536 408,94	279 290,51
	87 488 148,67	75 679 932,99
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	-36 962 273,46	-54 989 497,05
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	-	-
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	786 663,55	-
Łączne koszty podstawowej działalności operacyjnej	51 312 538,76	20 690 435,94
Koszt własny sprzedaży	37 711 860,50	9 562 216,49
Koszty sprzedaży i marketingu	4 137 367,07	3 040 398,49
Koszty ogólnego zarządu	9 463 311,19	8 087 820,96

24. Koszty świadczeń pracowniczych

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Wynagrodzenia	7 691 947,11	6 688 727,43
Ubezpieczenia społeczne	1 284 443,96	1 085 931,15
Pozostałe świadczenia pracownicze	171 883,12	137 569,02
	9 148 274,19	7 912 227,60
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia zapasów	1 222 541,24	970 824,59
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	365 710,42	768 473,36
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i marketingu	2 018 818,55	1 798 014,25
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	5 541 203,98	4 374 915,40

Pozycja wynagrodzenia obejmuje łączne koszty wynagrodzeń z tytułu umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych. Przeciętne zatrudnienie w roku zakończonym 31 grudnia 2024 wyniosło w Grupie 45 osób (2023: 48 osób).

25. Pozostałe przychody i pozostałe koszty operacyjne

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Pozostałe przychody operacyjne:		
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	531 039,00	3 078 307,00
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	825 384,83	77 235,77
Otrzymane odszkodowania i kary umowne	69 074,65	15 864,85
Przychody z tytułu rozliczeń z klientami	28 398,03	22 409,52
Przychody z tytułu rozliczeń z dostawcami robót i usług	23 500,00	155 000,00
Odwroćenie odpisów aktualizujących wartość należności	-	250 000,00
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	-	1 239 565,20
Pozostałe przychody operacyjne (zagregowane pozycje nieistotne)	6 047,46	6 741,10
Przychody z refaktur	236 829,27	176 811,81
	1 720 273,24	5 021 935,25
Pozostałe koszty operacyjne:		
Szkody majątkowe, wartość zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	-24 898,51	-9 859,90
Koszty z tytułu rozliczeń z klientami	-41 608,66	-
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych	-70 369,55	-129 656,74
Utworzone rezerwy	-576 753,41	-546 706,11
Pozostałe koszty operacyjne (zagregowane pozycje nieistotne)	-23 837,09	-919,57
Pozycje refakturowane	-236 829,27	-176 811,81
	-974 296,49	-863 954,13
Pozostałe przychody operacyjne, netto	745 976,75	4 157 981,12

Na zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych składają się następujące pozycje:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Przychód ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 430 813,72	77 235,77
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych	-605 428,89	-
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	825 384,83	77 235,77

26. Przychody finansowe

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Odsetki bankowe od depozytów krótkoterminowych	672 024,34	960 170,92
Odsetki od pozostałych aktywów finansowych (obligacji)	-	166 484,46
Pozostałe odsetki	3 358,09	37,75
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	675 382,43	1 126 693,13

27. Koszty finansowe

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Odsetki od zobowiązań z tytułu emisji obligacji	-2 299 461,57	-94 652,11
Odsetki od kredytu bankowego	-502 497,60	-1 338 064,76
Odsetki z tytułu leasingu finansowego	-622 510,72	-510 070,47
Odsetki od zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań	-369 629,36	-258 723,77
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	-3 794 099,25	-2 201 511,11
Pomniejszone o skapitalizowane koszty finansowania i rozliczenia międzyokresowe	2 723 787,88	1 432 716,87
Koszty odsetkowe ujęte w rachunku zysków i strat	-1 070 311,37	-768 794,24
Inne koszty finansowe:		
Pozostałe koszty finansowe (opłaty, prowizje)	-300 000,00	-37 000,00
Koszty finansowe, razem	-1 370 311,37	-805 794,24

28. Podatek dochodowy**28.1. Obciążenie podatkowe**

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2024 oraz 31 grudnia 2023 przedstawiają się następująco:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Ujęte w zysku lub stracie:		
Podatek bieżący od dochodów roku obrotowego	-1 884 716,00	-139 330,00
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego lat ubiegłych	-	-48,00
Podatek dochodowy bieżący, razem	-1 884 716,00	-139 378,00
Podatek odroczony wynikający z różnic przejściowych (nota 23)	-274 372,22	56 342,99
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-2 159 088,22	-83 035,01

28.2. Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by, stosując podstawową stawkę podatku 19%.

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Zysk przed opodatkowaniem	10 786 592,98	860 163,51
Podatek wyliczony od zysku przed opodatkowaniem, według stawki 19%	-2 049 452,67	-163 431,07
Korekta z tytułu stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy	-	101 551,16
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	-58 377,58	-56 735,54
Strata podatkowa, wpływ nie ujętego podatku odroczonego	-90 768,28	-37 242,00
Różnice przejściowe, wpływ nie ujętego podatku odroczonego	39 510,31	72 822,44
Podatek dochodowy według efektywnej stopy podatkowej	-2 159 088,22	-83 035,01
Efektywna stopa podatkowa	20,02%	9,65%

29. Zysk na jedną akcję

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	8 760 960,43	904 833,39
Liczba akcji (w szt.)	27 688 000,00	27 688 000,00
Zysk na jedną akcję (w zł)	0,32	0,03
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,32	0,03

Zysk na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Spółki oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu roku. Zwykły zysk na jedną akcję jest równy rozwodnionemu zyskowi na akcję ponieważ w Grupie nie występują instrumenty rozładniające.

30. Informacje dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej

Poniżej przedstawiono wyjaśnienie różnicy pomiędzy zmianą stanu zapasów wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej a zmianą wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

Rok zakończony 31 grudnia	2024	2023
Bilansowa zmiana stanu zapasów	-24 980 805,65	-55 418 068,93
Korekta o koszty odsetkowe aktywowane w zapasach	2 723 787,88	1 432 716,87
Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych do zapasów	99 364,98	2 170 086,00
Przeniesienie lokali z rzeczowych aktywów trwałych do zapasów	496 887,45	-
Korekta o zm. stanu aktywów z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów (leasing)	1 117 673,50	-344 728,86
	-20 543 091,84	-52 159 994,92

31. Instrumenty finansowe**Aktywa finansowe**

Aktywa finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa klasyfikuje do kategorii instrumentów finansowych „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

Aktywa, pozycje bilansowe	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Aktywa poza zakresem MSSF 9	Razem
Na dzień 31 grudnia 2024:			
Należności handlowe oraz pozostałe należności	464 300,40	2 607 474,54	3 071 774,94
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51 286 982,88	-	51 286 982,88
	51 751 283,28	2 607 474,54	54 358 757,82
Na dzień 31 grudnia 2023:			
Należności handlowe oraz pozostałe należności	692 835,30	2 914 651,71	3 607 487,01
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 095 846,87	-	23 095 846,87
	23 788 682,17	2 914 651,71	26 703 333,88

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa klasyfikuje do kategorii instrumentów finansowych „Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”.

Zobowiązania, pozycje bilansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania poza zakresem MSSF 9	Razem
Na dzień 31 grudnia 2024:			
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	40 291 880,01	-	40 291 880,01
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	7 191 129,96	7 191 129,96
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	7 861 243,92	-	7 861 243,92
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3 052 933,61	2 651 582,61	5 704 516,22
	51 206 057,54	9 842 712,57	61 048 770,11
Na dzień 31 grudnia 2023:			
Kredyty i pożyczki	5 655 464,40	-	5 655 464,40
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	19 647 285,61	-	19 647 285,61
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	5 776 496,82	5 776 496,82
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	6 601 101,33	-	6 601 101,33
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	5 861 183,82	1 609 923,59	7 471 107,41
	37 765 035,16	7 386 420,41	45 151 455,57

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Na dzień 31 grudnia 2024 roku oraz na dzień 31 grudnia 2023 roku wartość godziwa aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych Grupy nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności oraz zmienną stopę oprocentowania.

32. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Główne instrumenty finansowe wykorzystywane przez Grupę to obligacje, kredyty, umowy leasingu z opcją zakupu, udzielone pożyczki, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe oraz pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności handlowe, zobowiązania handlowe, zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością.

Poprzez odpowiednie zarządzanie ryzykiem finansowym Grupa stara się minimalizować potencjalnie niekorzystne wpływy rynków finansowych na wyniki Grupy. Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie pozostaje w gestii Zarządu i Dyrektora Finansowego art.Locum S.A., który realizuje politykę zatwierdzoną przez Zarząd. Dyrektor Finansowy identyfikuje i ocenia zagrożenia finansowe. Zarząd ustala ogólne zasady zarządzania ryzykiem oraz politykę dotyczącą konkretnych dziedzin, takich jak ryzyko płynności, ryzyko zmiany stopy procentowej, ryzyko kredytowe oraz inwestowanie nadwyżek płynności.

32.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy środków pieniężnych z nimi związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z następującymi kategoriami aktywów oraz zobowiązań finansowych, których oprocentowanie ustalone jest w oparciu o aktualną stopę referencyjną WIBOR:

- środki pieniężne na rachunkach bankowych,
- kredyty bankowe,
- zobowiązania z tytułu emisji obligacji,
- zobowiązania z tytułu leasingu rzeczowych aktywów trwałych.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości poziomu odsetek w przypadku potencjalnego wahania stopy procentowej o (+/-) 0,5 p.p. w odniesieniu do istotnych aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową.

Rok zakończony 31 grudnia		2024	2023
Zobowiązania finansowe	Zmiana stopy % (+/-)	Wpływ na poziom odsetek (+/-)	
Kredyty bankowe	0,5%	12 326,97	10 621,16
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	0,5%	104 027,40	5 205,48

Przychody oraz przepływy pieniężne z działalności operacyjnej Grupy są zasadniczo niezależne od zmian rynkowych stóp procentowych.

Ryzyko walutowe

Zmiany kursów walut nie mają bezpośredniego wpływu na wyniki Grupy. Wszystkie istotne kontrakty i umowy z dostawcami oraz umowy z klientami nabywającymi produkty oraz odbiorcami usług są rozliczane w złotych. Grupa w bieżącym roku obrotowym nie dokonywała transakcji w walucie obcej.

32.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia strat finansowych na skutek nie wywiązania się z zobowiązań wobec jednostki przez drugą ze stron instrumentu finansowego.

W działalności deweloperskiej Grupa jest nieznacznie narażona na ryzyko kredytowe. W przypadku sprzedaży mieszkań wymaga się od klientów dokonania przedpłaty na podstawie umów deweloperskich i przedwstępnych. Ostateczna sprzedaż nieruchomości następuje na mocy umowy notarialnej po całkowitej spłacie należności. Występuje wyłącznie ryzyko nieterminowego wpłacania zaliczek w stosunku do ustalonego harmonogramu. Powyższa sytuacja powoduje, że Grupa nie jest zagrożona stratami z tytułu niewypłacalności tych kontrahentów.

W przypadku należności od dostawców robót budowlano-montażowych z tytułu obciążenia ich kosztami usunięcia usterek dokonywane są kompensaty z kaucji gwarancyjnych, zatrzymanych na poczet zabezpieczenia należytej jakości robót. Z uwagi na posiadane kaucje gwarancyjne Grupa ocenia ryzyko kredytowe z tego tytułu również jako niskie.

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3 071 774,94	3 607 487,01
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51 286 982,88	23 095 846,87
	54 358 757,82	26 703 333,88

Ryzyko z tytułu koncentracji zaangażowania kredytowego Grupa ocenia jako nieistotne. Na dzień 31 grudnia 2024 roku największe zaangażowanie kredytowe Grupy wobec jednego kontrahenta nie będącego podmiotem powiązany z Grupą wyniosło 12,10% (2023: 8,52%).

Na dzień 31 grudnia 2024 roku należności handlowe w wysokości 393.980,77 zł nie były przeterminowane (2023: 622.092,28 zł). Saldo należności handlowych obejmuje też należności przeterminowane, w stosunku do których nie stwierdzono utraty wartości, ponieważ nie nastąpiła istotna zmiana jakości tego zadłużenia, w związku z czym nadal uznaje się je za odzyskiwalne. Należności te nie były zabezpieczone.

Analiza wiekowa należności przeterminowanych, ale nie objętych odpisem z tytułu utraty wartości przedstawia się następująco:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
od 1 do 6 miesięcy	15 758,72	28 869,09
od 6 miesięcy do 1 roku	11 048,10	6 443,40
powyżej 1 roku	-	-
Należności handlowe przeterminowane, razem	26 806,82	35 312,48

32.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to ryzyko, że jednostka napotka trudności ze spłatą zobowiązań finansowych. Grupa prowadzi ostrożną politykę w zakresie zarządzania ryzykiem utraty płynności, utrzymując poziom środków finansowych wystarczający do prowadzenia bieżącej działalności i regulowania wymagalnych zobowiązań.

Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez bieżące monitorowanie prognozowanych i faktycznych przepływów pieniężnych oraz dopasowywanie terminów zapadalności aktywów do terminów wymagalności zobowiązań finansowych. Zapotrzebowanie na środki pieniężne w zakresie obsługi zobowiązań krótkoterminowych porównywane jest z saldem inwestycji krótkoterminowych (np. depozytów bankowych) i poziomem środków finansowych możliwych do pozyskania z dostępnych źródeł w postaci np. kredytów bankowych, emisji dłużnych papierów wartościowych.

Wydatki związane z produkcją budowlaną oraz wpływy od klientów są realizowane na podstawie ustalonych umownie harmonogramów. Istnieje ryzyko nieterminowego w stosunku do harmonogramu otrzymania należności od klientów, w związku z czym wpływy ze sprzedaży każdego z mieszkań są monitorowane indywidualnie. W razie opóźnień wysyłane są monity wzywające do zapłaty. Klient otrzymuje mieszkanie po zapłacie całości ceny.

Poniższa tabela zawiera analizę aktywów i zobowiązań finansowych Grupy w odpowiednich przedziałach, na podstawie pozostałego okresu do upływu umownego terminu zapadalności na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Kwoty przedstawione w tabeli stanowią umowne niezdyskontowane przepływy pieniężne.

Przyszłe przepływy pieniężne	do 6 miesięcy	od 6 miesięcy do roku	od roku do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat
Na dzień 31 grudnia 2024					
Należności handlowe oraz pozostałe należności	464 300,40	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	51 286 982,88	-	-	-	-
łącznie aktywa finansowe	51 751 283,28	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	-	41 000 000,00	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 423 636,86	248 088,96	3 127 884,12	1 283 789,16	5 775 930,02
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	3 636 396,91	161 547,37	1 629 280,46	3 846 360,39	283 141,80
Zobowiązania handlowe i poz. zobowiązania	3 052 933,61	-	-	-	-
łącznie zobowiązania finansowe	8 112 967,38	409 636,33	45 757 164,58	5 130 149,55	6 059 071,82

Przyszłe przepływy pieniężne	do 6 miesięcy	od 6 miesięcy do roku	od roku do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat
Na dzień 31 grudnia 2023					
Należności handlowe oraz pozostałe należności	692 835,30	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 095 846,87	-	-	-	-
łącznie aktywa finansowe	23 788 682,17	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	5 655 464,40	-	-
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	-	20 000 000,00	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 222 256,03	101 234,97	2 361 398,82	4 251 547,58	2 327 966,57
Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych	1 624 337,22	159 361,52	2 517 343,04	3 612 542,12	357 849,19
Zobowiązania handlowe i poz. zobowiązania	5 188 388,92	-	672 794,90	-	-
łącznie zobowiązania finansowe	8 034 982,17	260 596,49	31 207 001,16	7 864 089,70	2 685 815,76

33. Prognozowany i rzeczywisty stan zobowiązań finansowych

Wyjaśnienie różnicy pomiędzy prognozą a rzeczywistym stanem zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2024 roku przedstawiono poniżej (art. 35 ust 1b ustawy o obligacjach).

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2024	Rzeczywisty stan zobowiązań	Prognoza zobowiązań	Różnica
Kredyty i pożyczki	-	23 062 474,74	-23 062 474,74
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	40 291 880,01	40 202 000,00	89 880,01
Zobowiązania z tytułu leasingu	7 191 129,96	6 464 000,26	727 129,70
	47 483 009,97	69 728 475,00	-22 245 465,03
% udział zobowiązań finansowych w sumie pasywów Grupy	14%	20%	

Na dzień 31 grudnia 2024 roku łączna kwota zobowiązań finansowych Grupy, o których mowa w art. 35 ust 1b ustawy o obligacjach jest niższa od prognozy kształtowania się tych zobowiązań o kwotę 22.245.465,03 zł.

Różnica pomiędzy prognozą a stanem rzeczywistych zobowiązań finansowych wynika głównie z braku wykorzystania kredytów bankowych ze względu na osiągnięcie w 2024 roku większego poziomu sprzedaży, a także ze zmiany planów Grupy dotyczących uruchomienia przedsięwzięcia deweloperskiego.

34. Zarządzanie kapitałem

Celem Grupy w związku z zarządzaniem kapitałem jest zapewnienie kontynuowania działalności w taki sposób, aby była zdolna do wypracowania zysków na rzecz akcjonariuszy oraz żeby zapewnić przyszły rozwój działalności gospodarczej.

W ramach zarządzania kapitałem Zarząd monitoruje zwrot z kapitału, jak również poziom dywidendy przypadającej na akcje, ocenia koszt kapitału i ryzyka w odniesieniu do każdej klasy kapitału oraz dokonuje przeglądu struktury kapitałowej w celu optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Zarząd monitoruje kapitał przy pomocy „Wskaźnika zadłużenia do kapitału własnego”.

Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek łącznej wartości „Długu netto” do kapitału własnego razem (łącznie z udziałami niekontrolującymi). Dług netto oznacza sumę zobowiązań finansowych według wartości bilansowych pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty z wyłączeniem zobowiązań leasingowych z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości, zobowiązań z tytułu kaucji gwarancyjnych, zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań.

Wskaźniki zadłużenia do kapitału własnego na dzień 31 grudnia 2024 roku oraz na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiały się następująco:

Na dzień 31 grudnia	2024	2023
Kredyty i pożyczki	0,00	5 655 464,40
Zobowiązania z tytułu leasingu *)	1 570 825,67	573 756,03
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	40 291 880,01	19 647 285,61
minus: Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-51 286 982,88	-23 095 846,87
Dług netto (+) / Nadwyżka środków pieniężnych (-)	-9 424 277,20	2 780 659,17
Kapitał własny razem	230 235 331,34	221 753 822,53
Wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego	-4,09%	1,25%

*) z wyłączeniem zobowiązań leasingowych z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości

Na dzień 31 grudnia 2024 roku, z uwagi na nadwyżkę środków pieniężnych nad zobowiązaniami finansowymi z tytułu kredytów, leasingu oraz emisji obligacji Grupa zanotowała ujemny wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego.

35. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W roku zakończonym 31 grudnia 2024 i na dzień 31 grudnia 2024 roku jednostkami powiązanymi z Grupą były następujące podmioty:

- Jednostki związane z Grupą, powiązane osobowo (MSR 24)
 - Wasz Zarządca sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi - jednostka kontrolowana przez akcjonariuszy Spółki, powstała na skutek podziału art.Locum S.A. (nota 5),
 - SRDK Studio Projekt sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu,
 - Res Architectonica sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi,
- Kluczowy personel kierowniczy
 - Członkowie Zarządu art.Locum S.A.
 - Członkowie Rady Nadzorczej art.Locum S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Grupą a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Grupę.

Szczegółowe informacje o transakcjach zawartych z jednostkami powiązanymi przedstawiają poniższe tabele.

Transakcje sprzedaży	Przychody z działalności operacyjnej		Należności	
	31 grudnia 2024	31 grudnia 2023	31 grudnia 2024	31 grudnia 2023
Inne jednostki związane z Grupą (MSR 24)	324 651,53	-	34 828,85	-

Transakcje zakupu	Koszty (aktywa)		Zobowiązania	
	31 grudnia 2024	31 grudnia 2023	31 grudnia 2024	31 grudnia 2023
Inne jednostki związane z Grupą (MSR 24)	1 607 346,94	-	601 209,74	-

Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego

Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia wypłacone lub zapewnione przez Spółkę na rzecz członków Zarządu i Rady Nadzorczej art.Locum S.A.

Rok zakończony 31 grudnia	2023	2023
Wynagrodzenia Zarządu art.Locum S.A.	1 546 371,00	1 553 994,00
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej art.Locum S.A.	93 600,00	93 600,00
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego, razem	1 639 971,00	1 647 594,00

W okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących.

36. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym art.Locum S.A. zawarła umowę, jest firma audytorska KPW Audytor Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi.

Należne wynagrodzenie KPW Audytor Sp. z o.o. wynosi:

- 23.000,00 zł z tytułu badania sprawozdania finansowego art.Locum S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2024 oraz
- 20.000,00 zł z tytułu badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej art.Locum S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2024.

37. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytów i obligacji

Zobowiązania zabezpieczone na składnikach majątku przedstawiono w nocie 14.

Na dzień 31.12.2024 roku łączna wartość zobowiązań warunkowych stanowiących zabezpieczenia spłaty zobowiązań finansowych Grupy z tytułu kredytów bankowych oraz wyemitowanych przez art.Locum S.A. obligacji serii A wynosi 141.900.000,00 zł, z czego:

- wartość hipoteki ustanowionej na nieruchomości wynosi 30.000.000,00 zł,
- najwyższe sumy zabezpieczenia zastawów finansowych i rejestrowych wynoszą łącznie 111.900.000,00 zł.

Dodatkowe zobowiązania podatkowe

W ciągu pięciu następnych lat organy podatkowe mogą przeprowadzić kontrole dotyczące okresu objętego niniejszym sprawozdaniem i w związku z tym mogą wystąpić dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Grupa nie posiada żadnych informacji dotyczących okoliczności, które mogłyby stworzyć takie zobowiązanie.

38. Wpływ czynników zewnętrznych na działalność i wyniki finansowe Grupy

Wpływ czynników o charakterze makroekonomicznym

Na sytuację finansową i działalność gospodarczą Grupy w roku 2024 wpływały następujące czynniki o charakterze makroekonomicznym:

Czynniki pozytywne:

- spadek inflacji co zwiększa możliwości nabywcze Polaków, a jednocześnie wskaźnik ten jest nadal na tyle wysoki, iż zachęca do poszukiwania możliwości ochrony kapitału w tym inwestowania w nieruchomości,
- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, poprawa nastrojów konsumenckich,
- wciąż wysoka i rosnąca podaż pieniądza, stwarzającą możliwości lokowania wolnych środków w nieruchomości mieszkaniowe,
- wzrost PKB i utrzymująca się niska stopa bezrobocia,
- strukturalny deficyt mieszkań i rosnąca wartość mieszkań.

Czynniki negatywne:

- brak obniżki stóp referencyjnych przez Radę Polityki Pieniężnej,
- utrzymywanie się alternatyw inwestycyjnych przynoszących wyższy dochód przy niższym poziomie ryzyka co mieszkania (obligacje skarbowe, korporacyjne), wysokie oprocentowanie lokat depozytowych,
- wycofanie się przez rząd z wyborczych obietnic programowych dotyczących wsparcia rynku mieszkaniowego tj. zapowiadanego programu Mieszkanie na Start - Kredyt 0 procent, dopłaty 600 zł do wynajmu mieszkań dla młodych osób,
- rosnące koszty robót budowlanych, materiałów budowlanych, surowców i energii,
- rosnące koszty utrzymania lokali,
- wprowadzanie obostrzeń w ramach polityki klimatycznej i ESG,
- wysoka podaż mieszkań i ustabilizowanie się cen mieszkań w IV kw. 2024 r.,
- niepewność dotycząca rozwoju działań wojennych na Ukrainie i ich wpływu na europejską gospodarkę.

39. Pozostałe informacje

Płatności w formie akcji

W Grupie nie są realizowane programy motywacyjne, w ramach których pracownikom oraz kluczowym członkom kadry kierowniczej przyznawane są opcje zamienne na akcje Spółki dominującej.

Korekta błędów oraz zmiana zasad rachunkowości

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt błędów, które miały wpływ na dane finansowe prezentowane za porównywalne okresy.

Zmiany wartości szacunkowych

W Grupie nie dokonano zmian wartości szacunkowych, która wywołały skutki w bieżącym okresie lub które - według przewidywań - takie skutki wywoła w kolejnych okresach.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Na dzień 31 grudnia 2024 roku w Grupie nie wystąpiły aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2024 w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana jako element jednostki gospodarczej, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży.

Umowy na usługi koncesjonowane

Grupa nie zawiera umów na dostarczanie koncesjonowanych usług polegających na świadczeniach publicznych o istotnym znaczeniu ekonomicznym i społecznym.

40. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W Grupie nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Łódź, dnia 15 kwietnia 2025 roku

Podpisy członków Zarządu art.Locum S.A.:

Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
Krzysztof Suskiewicz	Prezes Zarządu	
Tomasz Malewski	Wiceprezes Zarządu	

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie
skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Imię i nazwisko	Podpis
Katarzyna Godziszewska	